

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY

ODBOR VŠEOBECNÉ SPRÁVY

Konzultační dny Benešov 15. – 16. 5. 2025

Obsah

Použité zkratky.....	4
Matriky	5
1. Pasová a matriční identita	5
2. Interpretace § 52 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů.....	6
3. Uzavření manželství v nematriční obci na jiném vhodném místě a výše správního poplatku.....	8
4. Uzavírání manželství v nematriční obci	9
5. Vydávání matričních dokladů osobám bez dokladu totožnosti.....	10
6. Usnesení Ústavního soudu, č. j. II. ÚS 62/10-1, ze dne 28. 1. 2010	13
7. Zápis osvojení z roku 1956 a vydání stejnopisu rodného listu	13
8. Podpisové vzory matrikářů v matričních knihách.....	15
9. Náležitosti žádosti o vydání matričního dokladu podle § 25 odst. 1 písm. e) zákona o matrikách	16
10. Možnost opakované (bezplatné) změny jména a příjmení osobou procházející tranzicí.....	17
11. Opakované prohlášení o užívání jména a příjmení po ukončení léčby pro změnu pohlaví.....	17
12. Změna jména a příjmení ve správním řízení – přesun agendy na ORP	18
13. Doplnění a sjednocení seznamu jmen	18
14. Návrh legislativní změny – zavedení institutu „upuštění od jména na základě prohlášení“	19
15. Prohlášení o užívání příjmení za nezletilé dítě jeho zákonným zástupcem.....	19
16. Příjmení pro dítě po obou rodičích	20
17. Zavedení správního poplatku za vydání osvědčení k uzavření sňatku.....	22
18. K zápisu partnerství/manželství do matriční knihy manželství	23
19. Prokazování příjmení rodičů snoubenců v rámci předodдавkového řízení.....	26
20. Předložení rodného listu cizince při zápisu o určení otcovství	27
21. Určení otcovství soudem.....	28
22. Zasílání doslovných výpisů z matričních knih po zákonné lhůtě	29
23. Formát doložky, kterou se opatřuje doslovný výpis z matriční knihy.....	30
24. Záznam do spisu ve věci nepředložení dokladů k uzavření manželství	31
25. K trojdohodě.....	31
26. Oznámení o užívání příjmení po rozvodu	33
27. Změna příjmení dítěte na příjmení poručníka nebo osoby pečující o toto dítě	33
28. Změny příjmení dítěte v rámci příbuzenské pěstounské péče	35
29. Změna jména osvojenice po zrušení § 64 zákona o matrikách	37
30. Ohlašování úmrtí cizince České správě sociálního zabezpečení	38

31. Překlad uzbeckého jména po otci	39
32. Přepis vietnamských jmen	40
33. Upřesnění rozhodnutí soudu o osvojení	41
34. Potvrzení o stavu o pobytu občanů Běloruska.....	41
35. Venezuela – právní způsobilost k uzavření manželství.....	42
36. Zápis dohody o přijetí u partnerů	43
37. Uzavření manželství registrovaných partnerů ve Španělsku.....	45
38. Zápis jména a příjmení zemřelého cizince.....	47
39. Rodné příjmení dítěte neznámého otce po sňatku matky	48
40. Rodově neutrální příjmení	48
41. Příjmení dítěte v partnerství	50
42. Prohlášení o užívání příjmení pro nezletilé děti	51
43. Prohlášení o příjmení dítěte cizinců	52
44. Návrh zrušení ověření matričních dokladů do zahraničí krajskými úřady	53
45. Vydání vícejazyčného standardního formuláře zastupitelským úřadům	53
46. Zápis stejných jmen u sourozenců v případě cizinců	54
47. Náležitosti vysvědčení o práv. způsobilosti k uzavření manželství, resp. partnerství. 56	
48. Výše správního poplatku za změnu příjmení více nezletilých dětí stejných rodičů	58
49. Osvobození od správního poplatku za vydání stejnopisu matričního dokladu	59
50. K úřednímu překladu apostilních doložek	60
51. Ke stanovení nové položky ve vzorovém spisovém a skartačním plánu	61
52. Předkládání potvrzení o osobním stavu státními občany Ukrajiny.....	62
53. Doložení rozsudku o rozvodu státním občanem Ukrajiny	64
54. Souhlasné prohlášení o určení otcovství.....	65
Ověřování	66
1. Vidimace „certifikátu Cambridge“	66
2. Osvobození obecně prospěšných spolků od poplatků za vidimaci a legalizaci	66
3. Vidimace souboru listin.....	67
4. Vidimace výstupu autorizované konverze dokumentů.....	68
5. Osvobození potvrzení o žití pro Švýcarsko od správního poplatku.....	68
Seznam příloh.....	69

Použité zkratky

AISEO	–	Agendový informační systém veřejné správy
CD	–	Cestovní doklad
DS	–	Datová schránka
EP	–	Evropský parlament
EU	–	Evropská unie
KÚ	–	Krajský úřad
KÚ HK	–	Krajský úřad Královéhradeckého kraje
KÚ JHM	–	Krajský úřad Jihomoravského kraje
KÚ JIH	–	Krajský úřad Jihočeského kraje
KÚ LK	–	Krajský úřad Libereckého kraje
KÚ MSK	–	Krajský úřad Moravskoslezského kraje
KÚ OL	–	Krajský úřad Olomouckého kraje
KÚ PL	–	Krajský úřad Plzeňského kraje
KÚ ST	–	Krajský úřad Středočeského kraje
KÚ VYS	–	Krajský úřad Kraje Vysočina
KÚ ZL	–	Krajský úřad Zlínského kraje
MHP	–	Magistrát hl. m. Prahy
MO	–	Magistrát města Olomouce
MOV	–	Magistrát města Ostravy
MP	–	Magistrát města Přerova
MPSV	–	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSpr	–	Ministerstvo spravedlnosti
MV	–	Ministerstvo vnitra
MZV	–	Ministerstvo zahraničních věcí
OP	–	Občanský průkaz
ORP	–	Obec s rozšířenou působností
OSPOD	–	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
OVS	–	Odbor všeobecné správy
PM	–	Právní moc rozsudku
PP	–	Pěstounská péče
Rada EU	–	Rada evropské unie
RL	–	Rodný list
ROB	–	Registr obyvatel
SO	–	Státní občan České republiky
ÚPJČ	–	Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky
VPZ	–	Vysvědčení o právní způsobilosti
ZM	–	Zvláštní matrika
ZMPS	–	Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém
ZSprP	–	Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích
ZŘS	–	Zákon o zvláštních řízeních soudních
ZOZ	–	Zvláštní odborná způsobilost
ZÚ	–	Zastupitelský úřad České republiky

Matriky

1. Pasová a matriční identita

Z matriční praxe máme poznatky o problémech při kontrole údajů z registru obyvatel, kde se zobrazuje pasová identita cizince, a pokud má tato osoba vytvořenou matriční identitu, je zde veden údaj pouze matriční identity. Tímto dochází k rozdílným údajům vedených k jedné osobě cizince v registru obyvatel a informačním systému cizinců. Vybrané státní orgány mohou nahlížet a čerpat údaje pouze z registru obyvatel (např. pojišťovny, školy, bankovní instituce apod.).

Krajský úřad proto navrhuje rozšíření údajů vedených v registru obyvatel tak, aby byly zobrazovány obě identity cizince.

KÚ LK

Odpověď MV:

Dne 1. 11. 2024 předložila Poslanecké sněmovně skupina poslanců návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s podporou spolupráce obcí (sněmovní tisk 845). Součástí sněmovního tisku 845 je i změna zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o matrikách“), upravující mj. problematiku matriční a pasové identity. V této novele se navrhuje, aby stávající právní stav, tj. přednost matriční identity před identitou pasovou, byl nahrazen prioritou pasové identity před identitou matriční.

Matriční identita vzniká tehdy, je-li jméno a příjmení cizince uvedeno v českém matričním dokladu (rodný, oddací a úmrtní list a doklad o registrovaném partnerství). Matriční identita vzniká transkripcí jména nebo příjmení do českého jazyka v souladu s nařízením vlády č. 594/2006 Sb., o přepisu znaků do podoby, ve které se zobrazují v informačních systémech veřejné správy (dále jen „nařízení vlády č. 594/2006 Sb.“). Matriční identita tak na rozdíl od identity pasové vzniká podle pravidel a výslovnosti českého jazyka.

Pasová identita vzniká transkripcí, tedy přepisem znaků z úředního jazyka státu původu. V případě pasové identity jde obvykle o transkripci anglickou (přepis podle pravidel anglického jazyka), může se ale jednat též o transkripci francouzskou. Pasová identita tak vzniká na základě pravidel stanovených státem původu a ve své podstatě představuje anglickou nebo francouzskou podobu zápisu jména a příjmení osoby.

Předností pasové identity před matriční identitou by se mělo snížit množství potíží při ztotožnění cizince v ČR (jak uvádíte, zde dochází k rozdílným údajům o cizinci, tedy se liší podoba jména nebo příjmení užívaná informačními systémy veřejné správy od podoby zapsané latinkou v CD, kterým cizinec prokazuje svou totožnost).

Jméno a příjmení cizince pobývajícího v ČR, kterému dosud nebyl vydán žádný matriční doklad, by bylo v matriční knize uváděno ve tvaru uvedeném latinkou v CD.

K vytvoření matriční identity by docházelo pouze tehdy, pokud by o vytvoření této identity cizinec požádal anebo když by nebyl znám tvar jména a příjmení cizince podle CD.

Matriční úřad by tedy při zápisu do matriční knihy vycházel z podoby jména a příjmení uvedené v CD cizince, pokud mu bude CD předložen.

Pasovou identitou se cizinec v ČR obvykle prokazuje, protože CD používá jako průkaz totožnosti. Návrh ve své podstatě odstraňuje rozdíl mezi pasovou a matriční identitou, neboť umožňuje pasovou identitu zapsat do matriky.

Obě identity cizinců jak matriční, tak i pasovou lze zobrazit v ROB, který slouží k evidenci obyvatel uvedených v § 17 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, proto se nemusí rozšiřovat údaje uvedené v registru obyvatel. Jedná se pouze o otázku technického nastavení služeb a oprávnění k přístupu k takovým údajům. Takové řešení je možné i bez změny právní úpravy.

Pro úplnost lze dodat, že třetí čtení sněmovního tisku 845 proběhlo dne 27. 6. 2025, avšak projednávání návrhu bylo přerušeno a sněmovní tisk 845 již ve volebním období stávající Poslanecké sněmovny nebude schválen. Obdobný návrh by mohl být předložen k projednání v dalším volebním období.

2. Interpretace § 52 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů

V Informaci č. 17/2016 – „Interpretace ustanovení § 52 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění zákona č. 375/2015 Sb.“, je uvedeno následující:

„Podle vyjádření Nejvyššího soudu České republiky, občanskoprávního a obchodního kolegia, přestože ustanovení § 28 ZMPS v případě vícenásobného státního občanství ukládá hledět primárně ke státnímu občanství České republiky, pro naplnění podmínek aplikace ustanovení § 52 ZMPS je podstatná toliko existence státního občanství státu, jehož rozhodnutí má být uznáno, na straně všech účastníků příslušného řízení. Vůči ustanovení § 51 ZMPS, které upravuje obecný režim uznávání cizích rozhodnutí ve věcech rozvodu či neplatnosti manželství, v nichž byl alespoň jeden z účastníků řízení v době vydání uznávaného rozhodnutí státním občanem České republiky, tak podle názoru Nejvyššího soudu představuje ustanovení § 52 ZMPS ustanovení speciální, jež se použije vždy, měli-li všichni účastníci řízení státní občanství státu, jehož rozhodnutí se uznává, a to i tam, kde byl některý z účastníků řízení zároveň státním občanem České republiky.“

Oproti tomu je v materiálu Ministerstva vnitra – „PRAKTICKÝ PRŮVODCE ZÁKLADY MATRIČNÍHO PRÁVA PRO ZOZ – studijní pomůcka pro přípravu matriční

části zkoušky zvláštní odborné způsobilosti při správě matrik a státního občanství“ na str. 140 uvedeno:

„V případě, že měli oba rozvádějící se manželé v době rozvodového řízení cizí státní občanství státu, který o rozvodu rozhodoval, uznávají se taková rozvodová rozhodnutí v České republice bez dalšího řízení. Není tedy nutné žádné uznání českým soudem. U tohoto typu rozhodnutí se ani neřeší, zda je vydal unijní stát, stát, s nímž máme dvoustrannou úmluvu o právní pomoci, nebo smluvní stát Haagské úmluvy o rozvodech. Toto platí jen pro osoby, které byly v rozhodné době výlučně cizinci-příslušníky státu, který rozhodnutí vydal. Nepostupuje se tak v případech, kdy byl jeden z manželů zároveň českým a cizím státním příslušníkem.“

„Za situace, kdy:

- byl alespoň jeden z manželů v době rozvodu státním občanem ČR,*
- nejde o rozhodnutí vydané členským státem EU,*
- nejde o rozhodnutí vydané státem, se kterým máme dvoustrannou úmluvu o právní pomoci řešící uznávání rozvodů, a*
- nejde ani o rozhodnutí vydané státem, který je smluvní stranou Haagské úmluvy o uznávání rozvodů,*

musí dojít k uznání rozhodnutí českým soudem na základě zvláštního rozhodnutí. Tímto soudem je Nejvyšší soud ČR. Návrh na uznání rozhodnutí může podat kterýkoli z účastníků rozvodového řízení nebo osoba, která na tom prokáže právní zájem.“

Žádáme tedy o sjednocení metodiky, jak mají matriční úřady ve výše uvedeném případě postupovat – zda je třeba trvat na uznání rozhodnutí Nejvyšším soudem ČR nebo zda lze uznat cizozemské rozhodnutí o rozvodu ve výše uvedených případech bez dalšího.

MOV

Odpověď MV:

K uvedenému dotazu lze uvést následující. Má-li být uznáno cizozemské rozhodnutí ve věci rozvodu či rozluky manželství, jež bylo vydáno ve státě, na který nedopadá ani nařízení Rady (EU) č. 2019/1111 ze dne 25. 6. 2019, o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti a o mezinárodních únosech dětí (nařízení Brusel II ter), či nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. 11. 2003, o soudní příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (nařízení Brusel II bis), ani dvoustranné mezinárodní smlouvy o právní pomoci či tzv. Haagská úmluva o uznávání rozvodů a zrušení manželského soužití (vyhláška č. 131/1976 Sb.), je třeba postupovat podle ZMPS.

Ustanovení § 51 ZMPS určuje, že pravomocná rozhodnutí ve věcech rozvodu manželství se v ČR uznávají na základě zvláštního rozhodnutí, které vydává Nejvyšší soud ČR (dále jen „Nejvyšší soud“) na návrh účastníka řízení nebo toho, kdo na tom prokáže právní zájem. Pakliže se uznávání cizozemského rozhodnutí o rozvodu či rozluce manželství řídí ZMPS, uznání takového rozhodnutí není automatické. K uznání rozhodnutí je nutné podat návrh u Nejvyššího soudu, který vydá rozhodnutí o uznání cizího rozhodnutí o rozvodu či rozluce manželství.

Je však třeba upozornit, že podle § 52 ZMPS platí, že v případě, kdy byli v rozhodné době všichni účastníci řízení občany státu, ve kterém bylo rozhodnutí vydáno, má toto pravomocné cizí rozhodnutí automaticky stejné účinky, jako by šlo o rozhodnutí českého soudu. Obdobný případ nastává, jestliže se cizí rozhodnutí uznává v domovských státech všech účastníků řízení. V těchto případech tedy není nutné žádné další řízení o uznání. Měl-li však jeden z účastníků v době vydání rozhodnutí o rozvodu (rovněž) občanství ČR, režim automatického uznání podle citovaného ustanovení se neuplatní a je třeba, aby o uznání rozhodl Nejvyšší soud.

Uvedený názor vyplývá ze stanoviska Mezinárodního odboru civilního MSpr a je rovněž publikován na oficiálních webových stránkách Nejvyššího soudu dostupných zde: <https://www.nsoud.cz/rozhodovaci-cinnost/pruvodce-civilnim-rizenim/uznavani-cizich-rozhodnuti-v-ceske-republice>.

Závěrem uvádíme, že informace MV č. 17/2016 byla zrušena a v souladu s výše uvedeným nahrazena metodickou informací č. 8/2025 ze dne 6. srpna 2025.

3. Uzavření manželství v nematřiční obci na jiném vhodném místě a výše správního poplatku

Stanovení místa a času pro konání slavnostních obřadů, tj. i těch svatebních, náleží do samostatné působnosti obcí a zákon o obcích to svěřuje radě obce, zastupitelstvu, pokud si to vyhradilo, starostovi obce, není-li rada a zastupitelstvo si to nevyhradilo nebo úřadu, je-li pověřen radou a zastupitelstvo si to nevyhradilo. Zaznamenáváme dva výklady vzhledem ke stanovování správního poplatku za uzavření manželství v nematřiční obci před oddávajícím matriční obce. Domníváme se, že by byla na místě ústřední koordinace, a proto dáváme k diskusi:

- a) *Pokud vycházíme z výkladu, že nematřiční obec může v samostatné působnosti stanovit místo konání obřadů pouze ve svém samosprávném obvodu, nikoli v celém správním obvodu matričního úřadu, který se může sestávat i ze samosprávných obvodů více obcí, a protože úřad je orgán obce, může se tak stát jen pro oddávající, kteří jsou zastupiteli této nematřiční obce. V případě konání slavnostních obřadů v nematřiční obci před oddávajícím matriční obce jde podle tohoto výkladu vždy o uzavření manželství na kterémkoli vhodném místě, které je zatíženo poplatkem 3000 Kč.*
- b) *Nebo lze na situaci nahlížet i tak, že stanovení místa a času pro konání slavnostních obřadů v samostatné působnosti obce, je samostatný oddělený*

akt a týká se toliko stanovení místa a času pro konání slavnostních obřadů v územním samosprávném obvodu této obce a protože není výslovně omezeno oprávnění pro oddávajícího, může být pro účely ZSprP ve smyslu, je-li norma nejasná, postupujeme ve prospěch účastníka, chápáno tak, že oddávající, který je oprávněn ve svém správním obvodu, tj. matričním obvodu, oddávat, neodává na jiném vhodném místě, ale na místě stanoveném pro oddávání, bez ohledu na to, která obec spadající do matričního obvodu, toto místo ve své samosprávné působnosti stanovila? A nevést řízení o povolení a nevybírat správní poplatek.

KÚ PL

4. Uzavírání manželství v nematriční obci

Ze zápisu z porady MV s KÚ z roku 2024 (str. 31) vyplývá, že nematriční obec stanoví místo a čas pro konání slavnostních obřadů. Není však patrné, zda je toto závazné pro matriční úřad pouze v situaci, kdy je manželství uzavíráno před starostou, místostarostou nebo pověřeným členem zastupitelstva nematriční obce nebo je matriční úřad povinen se tímto stanovením řídit i v případě sňatků, které jsou uzavírány v nematriční obci před starostou, místostarostou nebo pověřeným členem zastupitelstva matriční obce (samozřejmě vždy za přítomnosti matrikáře). Nejednotný je proto i názor na to, zda v případě konání sňatečného obřadu na území nematriční obce za přítomnosti starosty, místostarosty nebo pověřeného člena zastupitelstva matriční obce matriční úřad vybere správní poplatek za vydání povolení uzavřít manželství mimo určené místo nebo dobu matriční obcí nebo se povolení nevydává, správní poplatek se nevyměňuje a je závazné místo a čas stanovené pro obřady nematriční obcí i v těchto případech?

MHP

Odpověď MV k dotazům č. 3 a 4:

OVS si v uvedené záležitosti vyžádal stanovisko odboru veřejné správy, dozoru a kontroly MV, z něhož lze uvést následující.

„Osoba oddávajícího nemá vliv na pravomoc nematriční obce, aby si sama stanovila vlastní seznam míst a časů pro konání sňatečných obřadů. Takto stanovené místo a čas pro konání sňatečného obřadu je pro snoubence závazné bez ohledu na osobu oddávajícího či přítomnost matrikáře. V případě, že by snoubenci chtěli uzavřít manželství mimo místo či dobu stanovenou nematriční obcí pro konání sňatečného obřadu, nevyhnují se nutnosti požádat nematriční obec o povolení uzavřít manželství mimo místo nebo čas určený touto obcí.“

Shrneme-li tedy vše podstatné, i nematriční obec je oprávněna stanovit si místo a dobu pro konání slavnostních obřadů, bez ohledu na osobu oddávajícího či přítomnost matrikáře. Budou-li chtít snoubenci uzavřít sňatek na území nematriční obce mimo místo a dobu stanovenou nematriční obcí, bude vybírán správní poplatek

podle položky 12 písm. d) sazebníku, který je přílohou k ZSprP, tj. za vydání povolení uzavřít manželství mimo určené místo nebo dobu, ve výši 3000 Kč.

Za přítomnost matrikáře u prohlášení snoubenců, že spolu vstupují do manželství, před starostou, místostarostou nebo pověřeným členem zastupitelstva obce, městské části hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města, které nejsou matričním úřadem, není-li ani jeden ze snoubenců přihlášen k trvalému pobytu ve správním obvodu této obce, městské části hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města se vybere správní poplatek podle položky 12 písm. c) sazebníku, který je přílohou ZSprP, ve výši 1000 Kč. Uvedený poplatek se ovšem nevybírání, je-li dán důvod pro vybrání správního poplatku podle písm. d), tj. v případě vydání povolení uzavřít manželství mimo určené místo nebo dobu.

Pro úplnost lze dále uvést, že nematriční obec je na vyžádání povinna sdělit matričnímu úřadu stanovené místo a dobu pro konání slavnostního obřadu mimo místo a dobu obvyklou.

5. Vydávání matričních dokladů osobám bez dokladu totožnosti

A) Pokud je například žadatel o matriční doklad držitelem jediného dokladu totožnosti s prošlou platností a nemá žádné sociální vazby a nedokáže si obstarat ani svědky úkonu ztotožnění, mohl by být v krajním případě použit tento doklad jako podpůrný doklad ke ztotožnění svědky v případě, že by na některých odděleních správních činností změnili pořadí v postupu a prošlý doklad zneplatnili a odebrali až poté, kdy žadatel podá žádost o vydání matričního dokladu a tento obdrží a ne opačně, jak se v některých případech děje. Nebo poskytl součinnost při jeho ztotožnění, jak je uváděno v informaci MV č. 09/2019, která doplňuje informaci MV č. 19/2018, což je někdy odmítáno s tím, že to nestanoví zákon o evidenci obyvatel.

S odvoláním na postup v informaci MV č. 09/2019, která doplňuje informaci MV č. 19/2018 v případech důkazní nouze, které se vymykají běžné praxi, by nebylo od věci ekonomické hledisko. Když je žadatel odeslán na matriku a z okolností je zjevné, že matrika musí žadatele o matriční doklad nejprve ztotožnit, přičemž neplatný doklad totožnosti by se dal využít jako podpůrný doklad (minimálně k ověření podoby) a odebrat žadateli by se dal i potom, což žadatel sám samozřejmě neví. Otázkou také je, pokud jsou údaje o žadateli vedeny ve veřejných rejstřících a úseky správních činností disponují širšími možnostmi ke ztotožnění, jak je uvedeno v informaci MV č. 19/2018, proč v některých případech jsou žadatelé zatěžováni v situaci důkazní nouze požadavkem na předložení matričního dokladu, byť asi zákonným, a odesláni ze správních činností na matriku, když žádný jiný orgán není nadán takovou schopností žadatele ztotožnit (evidenční listy občanských průkazů i digitální foto).

B) Je pravdou, že většina případů představuje situace, kdy dotčené osoby doklad totožnosti ztratí, je jim odcizen nebo zničen.

V informaci MV č. 19/2018 je doporučen postup pro ztotožnění osoby:

- 1) Za účasti dvou svědků, kteří mohou prokázat svoji totožnost platným OP nebo CD a kteří totožnost žadatele potvrdí.*
- 2) Nedojde-li k prokázání totožnosti tímto uvedeným způsobem, potom žadatel prokáže znalost skutečností, které jsou v zápise jeho narození uvedeny (jména, příjmení, data a místa narození rodičů apod.). O této věci sepíše matrikář protokol a RL po uhrazení správního poplatku předá osobně žadateli.*
- 3) Teprve pokud nelze ani takto postupovat, lze doporučit žadateli, aby se obrátil na ORP, který disponuje širšími možnostmi ke ztotožnění.*

Ve smyslu informace č. 19/2018 lze připustit ke ztotožnění účast jednoho svědka místo dvou v případě, že se jedná o sociálního pracovníka nebo kurátora, který se prokáže služebním průkazem a rovněž platným OP nebo CD. Bylo ověřeno, že lze aplikovat, když tyto instituce mají dotyčného v evidenci a znají ho.

Postup, kdy žadatel prokáže znalost skutečností, které jsou v zápise jeho narození uvedeny, by měl z hlediska právní jistoty, že bude doklad vydán oprávněné osobě, být podle našeho názoru matričním úřadem použit až poté, kdy budou vyčerpány všechny ostatní možnosti a ani úsek správních činností nebude schopen dotyčného ztotožnit (např. zpodobnit dle foto na evidenčním listu občanských průkazů).

Víme, že případy, kdy oddělení správních činností byly ztotožnění nápomocny, se k nám nedostanou a tzv. zapadnou a že žádný předpis ani žádný metodický výklad nepokryje paušálně všechny situace, které mohou nastat, ale společným cílem by mělo být hledat řešení alespoň ve sjednocení postupu, který je i přes výklad v citovaných informacích asi různý.

Zákonnou oporu lze nalézt v subsidiárním procesním předpisu, a to v § 8 odst. 2 správního řádu, kde je uvedeno, že správní orgány vzájemně spolupracují v zájmu dobré správy. Řádná evidence osob je navíc veřejným zájmem. V případě zjištění nežádoucího stavu by měly kroky správního orgánu směřovat k jeho napravení.

KÚ PL

Odpověď MV:

Postup doporučený v metodikách MV č. 19/2018 a č. 9/2019 dopadá na situace, kdy žadatelé o duplikáty matričních dokladů nedisponují žádným dokladem totožnosti a nemohou tak svoji totožnost matričnímu úřadu, resp. matrikáři prokázat. Je-li žadatel o vydání duplikátu matričního dokladu držitelem dokladu totožnosti, který není platný, jde tato skutečnost primárně k jeho tíži a měl by v souladu s příslušnou právní úpravou [např. § 13 odst. 1 zákona č. 269/2021 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o občanských průkazech“)], požádat o vydání

nového dokladu totožnosti na základě něhož může poté požádat o vydání duplikátu matričního dokladu. V opačném případě se dopouští přestupku (k tomuto srov. § 65 odst. 2 zákona o občanských průkazech).

Případy, za kterých dochází k pozbytí platnosti OP vymezuje zákon o občanských průkazech v § 34, kdy vyjma případů uvedených v odstavcích 2–4, skončí platnost OP z následujících důvodů:

- a) uplynutím doby v něm uvedené,
- b) ohlášením jeho ztráty, odcizení, zničení nebo nebezpečí zneužití,
- c) dnem nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení údaje o místě trvalého pobytu,
- d) ohlášením ukončení trvalého pobytu na území ČR,
- e) pozbytím státního občanství ČR,
- f) úmrtím nebo dnem nabytí právní moci rozhodnutí o prohlášení za mrtvého,
- g) převzetím nového OP, nebo
- h) odevzdáním nalezeného OP, pokud jeho platnost neskončila podle písmene b).

V případě ztráty, odcizení, zničení nebo nebezpečí zneužití OP, má jeho držitel oznamovací povinnost (k tomuto blíže viz § 37 odst. 5 písm. b) a c) zákona o občanských průkazech). V takovém případě dochází k pozbytí platnosti OP prakticky okamžitě, resp. na základě neprodleného oznámení jeho držitele a je třeba postupovat v souladu s § 13 odst. 2 zákona o občanských průkazech.

Podle tohoto ustanovení zákona o občanských průkazech platí, že žadatel o vydání nového OP, který nemůže při podání žádosti o vydání OP předložit dosavadní OP, je povinen při podání žádosti předložit

- a) RL, a vzniknou-li důvodné pochybnosti o jeho státním občanství ČR, rovněž doklad o státním občanství ČR, nebo
- b) průkaz totožnosti; průkazem totožnosti se rozumí doklad, který je veřejnou listinou a ve kterém jsou uvedeny údaje o žadateli, včetně jeho podoby a státního občanství ČR, umožňující identifikovat tohoto žadatele.

Dále podle § 13 odst. 4 zákona o občanských průkazech platí, že žadatel o vydání nového OP, který nemůže při podání žádosti o vydání OP předložit doklady podle § 13 odst. 2, je povinen prokázat svou totožnost jiným hodnověrným způsobem.

Z uvedeného vyplývá, že pokud osoba nedisponuje žádným z průkazů totožnosti, jimiž lze totožnost prokázat (tj. OP, CD či např. řidičský průkaz), je povinna svoji totožnost prokázat jiným hodnověrným způsobem, a to jak v případě žádosti o nový doklad totožnosti, tak při podání žádosti o duplikát matričního dokladu.

Postupy doporučené v metodikách MV č. 19/2018 a č. 9/2019 byly dohodnuty na společném jednání odboru všeobecné správy a odboru správních činností MV jako optimální řešení dané situace.

V návaznosti na vše shora uvedené se nejeví jako účelné stanovené postupy jakkoli měnit. Pro úplnost lze uvést, že záležitost ztotožnění osoby by měla být primárně v jejím vlastním zájmu.

6. Usnesení Ústavního soudu, č. j. II. ÚS 62/10-1, ze dne 28. 1. 2010

KÚ Plzeňského kraje poskytl MV usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 28. 1. 2010, č. j. II. ÚS 62/10-1 (dále jen „usnesení“), ve věci zásahu Vězeňské služby České republiky do práva stěžovatelů na uzavření manželství v prostorách věznice, z něhož lze shrnout následující.

„Stěžovatelé porušení svého základního práva spatřují v tom, že jim nebylo umožněno uspořádat svatební obřad v prostorách věznice. Touto exekutivní restrikcí však v žádném případě nebylo stěžovatelům zabráněno v tom, aby v souladu se zákonem o rodině manželství přesto uzavřeli, o čemž svědčí výslovný odkaz ředitele věznice na možnost uzavřít manželství prostřednictvím zástupce a konkrétní informace, jak v tomto směru postupovat. Jinými slovy nebyla zasažena podstata práva uzavřít manželství.

V této souvislosti je možné uvést, že omezením osobní svobody v důsledku uložení trestu odnětí svobody nepochybně dochází k zásahu do vícero základních práv než jen do osobní svobody zaručené v čl. 8 Listiny, a to přímo úměrně k tomu, nakolik je výkon či uplatňování ostatních základních práv a svobod ovlivněno omezením osobní svobody. Obecně je třeba vyjít z toho, že omezení osobní svobody v souladu s ústavním pořádkem (čl. 8 odst. 2, 5 a 6 Listiny) dodává ústavněprávní opodstatněnost omezení jiných základních práv a svobod natolik, nakolik je v důsledku omezení osobní svobody nelze vykonávat či uplatňovat. To platí i pro stěžovatele uplatněné právo na uzavření manželství, které nutně musí mít jiný rozsah u osoby na své svobodě neomezené než u osoby, která byla na osobní svobodě omezena.

Dlužno dodat, že v konečném důsledku o svatbě manželů bude tak jako tak rozhodovat nikoliv ředitel věznice, nýbrž určitý matriční úřad, do jehož pravomoci spadá rozhodnutí o místě uzavření manželství (§ 4 odst. 4 zákona o rodině), resp. orgán církve nebo náboženské společnosti, mělo-li by se jednat o církevní sňatek (§ 4a odst. 2 zákona o rodině).“

Úplný text usnesení tvoří přílohu tohoto zápisu.

7. Zápis osvojení z roku 1956 a vydání stejnopisu rodného listu

V rámci matriční praxe se matriky setkávají s případy, kdy jsou požádány o vydání duplikátu rodného listu osob, které byly v minulosti osvojeny. Pro příklad uvádíme dva případy osvojení, v roce 1956 a 1975.

Při vydání duplikátu matričního dokladu je třeba rozlišovat, ve kterém roce došlo k osvojení. Dle toho se odvíjí zápis osvojitelů na pozici rodičů.

Ministerstvem vnitra vydaná metodická informace č. 8/2007 řeší případ osvojení, na který dopadá zákon č. 94/1963 Sb., o rodině. Tuto metodickou informaci by bylo možné aplikovat na vydání druhopisu matričního dokladu u osoby osvojené v roce 1975. Zároveň je tato praxe v souladu se zákonem o matrikách dle § 29 odst. 1 písm. d).

Pokud došlo k osvojení v roce 1956, domníváme se, že není možné aplikovat aktuální právní úpravu § 29 odst. 1 písm. d) zákona o matrikách a není možné aplikovat ani postup uvedený v metodické informaci č. 8/2007. Podle našeho názoru bychom nepostupovali v souladu s právní úpravou, která byla taková, že biologičtí rodiče zůstávali zapsáni v rodném listu i nadále (na místě rodičů osvojeného dítěte) a informace o osvojení byla uvedena v dodatečných záznamech v knize narození.

KÚ ZL

Odpověď MV:

V souladu s § 92 zákona o matrikách platí, že při vydávání matričních dokladů ze zápisů v matričních knihách se údaje uvádějí v souladu s předpisy platnými v době vzniku matriční události. Obdobně se postupuje při dodatečných zápisech matričních událostí, dodatečných záznamech nebo jejich změnách.

Došlo-li k osvojení v roce 1956 bude třeba postupovat v souladu s právní úpravou zákona č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, ve znění účinném do 28. 5. 1958.

Podle § 63 zákona č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, ve znění účinném do 28. 5. 1958, platí, že osvojením vznikne mezi osvojitelem a osvojencem takový poměr, jaký je mezi rodiči a dětmi. Z dikce zákona vyplývá, že osvojitelé vstupovali do právního postavení rodičů i za této právní úpravy a měli tak být zapsáni v RL dítěte na pozici rodičů namísto biologických rodičů.

Z důvodové zprávy k § 63 zákona č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, ve znění účinném do 28. 5. 1958, vyplývá, že „*institut osvojení již do budoucna nemá být vnímán jako právní prostředek k tomu, jak z nedostatku jiných možností zajistit přechod rodinného kapitálu na osobu rodině zavázanou, ale naopak umožnit pomoci společností při výchově jejího dorostu tam, kde o jeho řádnou výchovu nemůže být dobře postaráno jinak než v řádné rodině.*“

Následnou novelou zákona o právu rodinném č. 15/1958 Sb., s účinností od 29. 5. 1958, byl do § 63 vložen odstavec druhý, který již výslovně stanovil, že výrokem soudu, že osvojitel bude zapsán v matrice místo rodičů osvojence, vznikne mezi osvojencem a osvojitelem i jeho příbuznými příbuzenský poměr.

Jelikož se praxe matričních úřadů v případech osvojení, k nimž došlo za účinnosti zákona č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, ve znění účinném do 28. 5. 1958, lišila, doporučovali bychom níže uvedený postup při vydávání stejnopisů RL.

Byl-li matriční úřad požádán oprávněnou osobou o vydání stejnopisu matričního dokladu:

- 1) V případě, že bude disponovat údaji o osvojitelích (jméno, příjmení, popřípadě rodná příjmení, datum a místo narození a rodná čísla), tj. tyto budou uvedeny přímo v matriční knize narození, popř. v listinách, které tvoří sbírku listin (rozhodnutí soudu o osvojení), či druhopisu matriční knihy, měl by matriční úřad vydat stejnopis RL, v němž budou na místě rodičů zapsáni osvojitelé.
- 2) V případě, že bude v matriční knize narození zapsán pouze údaj o tom, že „došlo k osvojení manželi XY“, aniž by byla zřejmá bližší identifikace osvojitelů, měl by matriční úřad předně zkoumat podklady, které má k dispozici, tj. zjistit, zda uvedené není součástí sbírky listin (vyplývá z rozhodnutí soudu o osvojení), či druhopisu matriční knihy. Při kladném zjištění, by měl matriční úřad provést do matriční knihy narození dodatečný záznam spočívající v zápisu osvojitelů na pozici rodičů, a to na základě pravomocného rozhodnutí soudu o osvojení a následně vydat stejnopis RL, v němž budou na místě rodičů zapsáni osvojitelé.

Pro úplnost je třeba dále uvést, že mohou nastat případy, kdy se dokumenty, které by měly být součástí sbírky listin, nemusely plně dochovat, a tudíž nebude sbírka listin kompletní. Z tohoto důvodu bychom doporučovali vycházet spíše z druhopisů matričních knih, které jsou z hlediska údajů přesnější.

- 3) V případě, že bude v matriční knize narození zapsán pouze údaj o tom, že „došlo k osvojení manželi XY“, aniž by byla zřejmá bližší identifikace osvojitelů, a tuto se nepodaří zjistit ani z podkladů uložených ve sbírce listin či z druhopisu matriční knihy, měl by matriční úřad vydat stejnopis RL, v němž by uvedl údaj o osvojení pouze do poznámky a na místě rodičů by i nadále byli uvedeni biologičtí rodiče dítěte.

Obdobně by mělo být postupováno v případech, kdy matriční úřad sice disponuje pravomocným rozhodnutím soudu o osvojení, ze kterého ovšem není možné dostatečně zjistit veškeré potřebné údaje o osvojitelích, tzn. vyjma jmen a příjmení, popřípadě rodných příjmení, též datum a místo narození a rodná čísla (tzn. uvedené údaje nejsou obsaženy ani v odůvodnění rozhodnutí). Matričnímu úřadu v daném případě nepřísluší nahrazovat rozhodnutí soudu. Žadatel má možnost obrátit se na soud, aby tento vydal deklaratorní rozhodnutí, na jehož základě budou následně osvojitelé zapsáni na pozici biologických rodičů, popř. může žadatel uvedenou skutečnost matričnímu úřadu doložit (např. bude-li žadatel disponovat pravomocným rozhodnutím soudu o osvojení, popř. potvrzením soudu o tom, že uvedené rozhodnutí bylo vydáno, kdy nabylo právní moci, včetně bližších údajů o osvojitelích).

Z hlediska osvojení, k němuž došlo v roce 1975, souhlasíme s názorem KÚ ZL, že lze na vydání stejnopisu matričního dokladu u osoby osvojené v roce 1975 aplikovat postup uvedený v metodické informaci MV č. 8/2007, která tvoří přílohu tohoto zápisu.

8. Podpisové vzory matrikářů v matričních knihách

Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „matriční vyhláška“) tvoří od 1. 7. 2001 matriční knihu také list podpisových vzorů. Úvodní list každého svazku matriční knihy vyplní zaměstnanec obce nebo Ministerstva obrany zařazený do matričního úřadu. Uvedené údaje na tomto listu ověří zaměstnanec pověřený činností na úseku matrik nadřízeného úřadu (srov. § 3 odst. 4 matriční vyhlášky). Před 1. 7. 2001 nebylo oprávnění zapisovat do matričních knih evidováno.

Matrika je prvotní státní evidencí, která registruje fyzické osoby prostřednictvím zápisu matriční události a má vliv na jejich právní postavení. Z uvedeného důvodu považujeme za potřebné, aby ověřování podpisových vzorů matrikářů zůstalo zachováno.

Navrhujeme zavedení jedné knihy podpisových vzorů matrikářů, do které matrikář zapíše kromě svého jména a příjmení, také datum složení zkoušky odborné způsobilosti (příp. zvláštní odborné způsobilosti) a datum vzniku a zániku oprávnění provádět zápisy a záznamy.

KÚ MSK

Odpověď MV:

Jedná se o zásadní změnu, kterou zvážíme a kterou je nutné konzultovat s odborem archivní správy a spisové služby MV. Lze si její zavedení představit spolu se zavedením informačního systému eMatrika.

9. Náležitosti žádosti o vydání matričního dokladu podle § 25 odst. 1 písm. e) zákona o matrikách

Podle § 25 odst. 1 písm. e) zákona o matrikách matriční úřad vydá matriční doklad osobě, která prokáže, že je to nezbytné k uplatnění právních nároků v cizině; podpis na plné moci musí být úředně ověřen, požádá-li prostřednictvím zmocněnce (§ 25 odst. 8 téhož zákona).

V praxi se matriční úřady setkávají se situací, kdy cizozemský soud pověří k projednání dědictví a zjištění dědiců cizozemského advokáta, který následně zmocní další, většinou fyzickou osobu na území České republiky k vyřízení matričních dokladů. Na jednotlivých plných mocích musí být podpis úředně ověřen, jak uvádí § 25 odst. 8. Náš dotaz zní, zda úředně ověřený podpis musí obsahovat i plná moc udělená cizozemským advokátem jiné fyzické osobě.

KÚ MSK

Odpověď MV:

Podpis na plné moci k zastoupení při získávání údajů ze sbírky listin, druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 nebo matriční knihy, vydávání potvrzení o údajích zde vedených a vydávání matričních dokladů musí být ve všech případech

úředně ověřen (§ 8a odst. 5 a § 25 odst. 8 novely zákona o matrikách). Tedy i v případě, že cizozemský advokát udělí plnou moc jiné fyzické osobě i v případě řetězení plných mocí.

Pro úplnost lze zmínit informaci MV č. 4/2025: „Uplatnění právního nároku v cizině“ (ze dne 30. 5. 2025, č. j. MV-2197-1/VS-2025).

10. Možnost opakované (bezplatné) změny jména a příjmení osobou procházející tranzicí

Podle § 72a zákona o matrikách fyzická osoba, u níž byla zahájena léčba pro změnu pohlaví, může před kterýmkoli matričním úřadem prohlásit, že bude užívat neutrální jméno, popřípadě jména, a příjmení. Zákon o matrikách výslovně nestanoví, že tak může učinit pouze jednou.

Bude Ministerstvo vnitra usilovat o změnu tohoto ustanovení tak, aby bylo možné uvedené prohlášení učinit pouze jednou, obdobně jako je tomu např. u § 26 odst. 6, § 62 odst. 2, § 63 odst. 2 nebo § 69a odst. 7?

KÚ MSK

11. Opakované prohlášení o užívání jména a příjmení po ukončení léčby pro změnu pohlaví

Žadatel ukončil léčbu pro změnu pohlaví. V souladu s § 72a odst. 2 zákona o matrikách učinil prohlášení o užívání jména a příjmení. Následně se dostavil na matriční úřad s požadavkem o opětovnou změnu jména a příjmení.

Je možné toto prohlášení činit i po ukončení léčby opakovaně, či musí žadatel podat žádost o změnu jména a příjmení podle § 72 zákona o matrikách. Druhou otázkou bylo, zda v případě správního řízení podle § 72 zákona o matrikách je žadatel osvobozen od úhrady správního poplatku či nikoliv (viz položka 11 – bod 3 sazebníku, který je přílohou ZSprP).

KÚ OL

Odpověď MV k dotazům č. 10 a 11:

Osvobození od poplatku se týká změny jména nebo příjmení v případě změny pohlaví, tedy změny jména nebo příjmení podle § 72a zákona o matrikách. Po zahájení léčby pro změnu pohlaví může takové změně podle § 72a odst. 1 zákona o matrikách dojít opakovaně, vždy se uplatní osvobození. V případě ukončení léčby pro změnu pohlaví a změny pohlaví v souladu se zákonem může být změna podle § 72a odst. 2 zákona o matrikách provedena pouze jednou právě v souvislosti s dodatečným záznamem o změně pohlaví. Pouze tyto změny jména a příjmení jsou od poplatku osvobozeny. Každá další změna již není změnou v případě změny pohlaví, neprovádí se postupem podle § 72a zákona o matrikách, ale na základě žádosti podle

§ 72 zákona o matrikách a hradí se za ni správní poplatek v souladu s položkou č. 11 sazebníku k ZSprP.

MV bude v rámci nejbližší novely matričního zákona uvedenou změnu tohoto ustanovení navrhopvat. Ustanovení § 72a odst. 1 zákona o matrikách bude doplněno o pravidlo, že fyzická osoba, u níž byla zahájena léčba pro změnu pohlaví, může prohlásit, že bude užívat neutrální jméno a příjmení, a to pouze jednou. Stejně tomu tak bude při dokončení změny léčby pro změnu pohlaví dle § 72a odst. 2 zákona o matrikách. V tomto případě bude změna jména a příjmení osvobozena od správního poplatku.

12. Změna jména a příjmení ve správním řízení – přesun agendy na ORP

Stav této agendy primárně záleží na kvalitě úředních osob tuto agendu realizujících a na jejich fluktuaci. Nároky kladené na matrikáře mají neustále rostoucí tendenci. Většina matrikářů na obcích I. a II. typu má kumulovanou funkci. Není v jejich silách pojmout tak rozsáhlou agendu, jakou je oblast matrik. Uvedené je patrné zejména na rozhodovací činnosti při změně jména a příjmení ve správním řízení. Matrikářky čelí i tlaku žadatelů, kteří jsou občany stejné obce, aby rozhodly o žádosti kladně.

Jako ideální řešení se jeví přesun rozhodování ve věci změny jména a příjmení ve správním řízení na ORP, kdy by uvedené obtíže odpadly. Větší praxe při rozhodování na ORP a častější kontroly ze strany krajského úřadu povedou ke kvalitnějšímu správnímu řízení. Navíc na ORP jsou dislokovány orgány sociálně-právní ochrany dětí, které se mohou k navrhované změně identity nezletilého dítěte rovněž vyjádřit či být při výslechu dítěte přítomny.

KÚ OL

Odpověď MV:

Ustanovení § 74 odst. 1 zákon o matrikách stanoví, že o žádosti jména nebo příjmení rozhoduje matriční úřad, v jehož správním obvodu je žadatel přihlášen k trvalému pobytu, tedy i matriční úřady I. a II. typu.

Uvedená změna by musela být řešena novelou matričního zákona, avšak tuto změnu v současné době neplánujeme.

13. Doplnění a sjednocení seznamu jmen

MV vede v souladu s legislativou seznam jmen, který je vytvořen na základě znaleckých posudků, odborných vyjádření a podkladů z agendového informačního systému evidence obyvatel (viz čl. 3 směrnice MV ze dne 29. května 2024 k postupu matričního úřadu při zápisu jmen). Opakovaně jsme se setkali se situací, že rodiče požadovali pro své dítě jméno, které není v seznamu vedeným MV, ale je obsaženo v seznamu kladně posouzených jmen, který má k dispozici ÚPJČ. Navrhujeme

a žádáme MV, aby ve spolupráci s ÚPJČ, doplnilo a zkompletovalo seznam, který zveřejňuje na svých stránkách, aby byl jeden zdroj, ze kterého mohou vycházet, jak rodiče, tak matriční úřady.

MO

Odpověď MV:

MV seznam jmen schválených ÚPJČ již zapracovalo do seznamů, které publikuje na svých webových stránkách. MV nemělo seznam jmen schválených ÚPJČ dříve k dispozici.

14. Návrh legislativní změny – zavedení institutu „upuštění od jména na základě prohlášení“

Navrhujeme zavedení nového institutu „upuštění od jména prohlášením“ obdobně jako podle § 70 odst. 2 zákona o matrikách v případě příjmení. Uvedené by vedlo ke zjednodušení situace pro občany, kteří by nemuseli o změnu žádat ve správním řízení.

MO

Odpověď MV:

MV uváží předmětný návrh v rámci případné novely zákona o matrikách. Pro úplnost je však třeba uvést, že pakliže by došlo k zavedení institutu „upuštění od jména“ formou prohlášení, měla by uvedená skutečnost dopad rovněž na otázku správního poplatku, tj. obdobně jako v případě prohlášení o volbě druhého jména by se u prohlášení o upuštění od druhého jména správní poplatek nevybíral.

15. Prohlášení o užívání příjmení za nezletilé dítě jeho zákonným zástupcem

Žádáme o stanovisko k § 70 odst. 2 zákona o matrikách, zda mohou za nezletilé dítě učinit toto prohlášení jeho zákonní zástupci (event. pouze jeden zástupce). Uvádíme konkrétní případ z praxe s fiktivními jmény: Dítě zapsané v matrice jako Jana Novotná Holá má v rodném listu uvedenou pouze matku Věru Novotnou Holou, otec není uveden, rodné příjmení matky je Holá. Matka usiluje o změnu příjmení dítěte, aby neslo pouze rodné příjmení matky Holá, protože s příjmením Novotná nemá „nic“ společného. Zároveň si matka přeje kvůli svým ostatním dětem zachovat své složené příjmení, protože má již dříve narozené děti, které nesou příjmení Novotný – Novotná.

MO

Odpověď MV:

Podle § 70 odst. 2 věta první zákona o matrikách platí, že fyzická osoba, jejíž příjmení jsou zapsána v knize narození nebo v knize manželství, může

před kterýmkoli matričním úřadem prohlásit, že bude užívat pouze jedno, popřípadě dvě příjmení.

V souladu s § 856 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), platí, že povinnosti a práva rodičů spojená s osobností dítěte a povinnosti a práva osobní povahy vznikají narozením dítěte a zanikají nabytím jeho zletilosti.

Pod množinu rodičovských práv uvedených v § 856 občanského zákoníku se řadí rovněž právo na určení jména nebo příjmení dítěte, přičemž se jedná o právo, které není běžnou záležitostí týkající se dítěte a je tak třeba jej odlišovat od obsahu rodičovské odpovědnosti demonstrativně vymezené v § 858 občanského zákoníku.

K obdobným závěrům se přiklání i komentářová literatura: *„Právo mít a užívat jméno a příjmení patří do všeobecných osobnostních práv, jde o základní osobnostní právo vyjadřující podstatu člověka. Je to právo absolutní, které zajišťuje ochranu před nezákonným zásahem (§ 78). Navíc jde o právo osobního stavu, jako takové je i v rámci úpravy povinností a práv rodičů k dětem řazeno do práv nenáležících do rodičovské odpovědnosti (...) právo určit jméno a příjmení dítěti má každý rodič bez ohledu na to, zda je nositelem či vykonavatelem rodičovské odpovědnosti.“* (HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka. § 860 In: *Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kol.: Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 826-827.*)

Ze shora uvedeného vyplývá, že právo učinit prohlášení ve smyslu § 70 odst. 2 zákona o matrikách, za nezletilé dítě náleží rodičům dítěte, jakožto jeho zákonným zástupcům (k tomuto srov. § 892 odst. 1 občanského zákoníku).

Z hlediska samotného prohlášení, je pak třeba vycházet z dikce § 860 a násl. občanského zákoníku, a sice, že dítěti určují příjmení oba rodiče, neshodnou-li se, určí příjmení soud. Je-li znám jen jeden z rodičů, nese dítě příjmení tohoto rodiče a zároveň pouze tento rodič bude jeho zákonným zástupcem. Uvedená ustanovení je tedy třeba aplikovat obdobně i ve věci prohlášení činěného podle § 70 odst. 2 zákona o matrikách. Jinak řečeno, bude-li znám pouze jeden z rodičů (v daném případě matka), matriční úřad by neměl bez souhlasu tohoto rodiče prohlášení akceptovat a provést tak změnu bez dalšího.

Pro úplnost je dále třeba uvést, že v souladu s § 863 odst. 1 občanského zákoníku je ke změně osobního jména nebo příjmení dítěte dále třeba vyjádření dítěte, a to za stejných podmínek jako v jiných záležitostech, které se ho týkají. Dověřilo-li dítě 12 let, je třeba, aby se změnou souhlasilo.

16. Příjmení pro dítě po obou rodičích

Opakovaně se setkáváme s dotazy a žádostmi buď o povolení změny, nebo o možnost určení složeného příjmení dítěte po obou rodičích. Zvažuje MV zavedení této možnosti?

MO

Odpověď MV:

Daná problematika spadá do působnosti MSpr, které je gestorem občanského zákoníku.

V souladu s § 660 občanského zákoníku snoubenci při sňatečném obřadu prohlásí, že

- a) příjmení jednoho z nich bude jejich příjmením společným,
- b) si oba svá příjmení ponechají, nebo
- c) příjmení jednoho z nich bude jejich příjmením společným, a ten, jehož příjmení nemá být příjmením společným, bude ke společnému příjmení na druhém místě připojovat své dosavadní příjmení.

Ponechají-li si snoubenci svá dosavadní příjmení, prohlásí při sňatečném obřadu také, které z jejich příjmení bude příjmením jejich společných dětí (§ 661 odst. 1 občanského zákoníku).

Současně je třeba v případě zápisu příjmení dítěte vycházet z § 860 a násl. občanského zákoníku. Podle § 860 odst. 1 a 2 občanského zákoníku platí, že dítě má společné příjmení rodičů nebo příjmení jednoho z nich určené pro společné děti manželů. Nemá-li dítě příjmení podle odstavce 1, zvolí rodiče pro dítě příjmení jednoho z nich; jinak jeho příjmení určí soud.

Je-li znám jen jeden z rodičů, má dítě jeho příjmení. Tento rodič také určí osobní jméno dítěte; jinak je určí soud (§ 861 odst. 1 občanského zákoníku). Jde-li o dítě, jehož rodiče nejsou manželé, zvolí rodiče pro dítě příjmení jednoho z nich; jinak jeho příjmení určí soud (§ 862 odst. 1 občanského zákoníku).

Nadále též platí, že v případě jakékoli změny příjmení, dovršilo-li dítě 12 let, je třeba, aby s touto změnou souhlasilo (viz § 863 odst. 1 občanského zákoníku).

Podle § 70 odst. 1 zákona o matrikách dále platí, že občan může užívat více příjmení pouze za těchto podmínek:

- a) nabyt-li je podle dříve platných předpisů a je oprávněn je užívat podle tohoto zákona, anebo
- b) prohlásil-li souhlasně při uzavírání manželství, že příjmení druhého snoubence užívajícího více příjmení bude jejich příjmením společným, anebo
- c) prohlásil-li při uzavírání manželství, že spolu se společným příjmením bude užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, nebo
- d) jde-li o příjmení dítěte po jeho rodičích, kteří jsou oprávněni užívat více příjmení, nebo
- e) nabyt-li je v souvislosti s osvojením.

Dále platí, že shora uvedené dohody snoubenců v rámci předsňatečného řízení jsou neměnné a případná změna příjmení dítěte na příjmení po obou rodičích ve správním řízení by byla v rozporu s dikcí občanského zákoníku. Jinak řečeno, bez změny právní úpravy zakotvené v občanském zákoníku, není možná změna zákona o matrikách.

17. Zavedení správního poplatku za vydání osvědčení k uzavření sňatku

Opakovaně upozorňujeme na problém a dotazujeme se, zda je připravována novela sazebníku správních poplatků v položce 12 písmeno e), kdy v souvislosti s novelou zákona o matrikách byl od 1. 1. 2024 zaveden nový poplatek za „vydání osvědčení, že snoubenci splnili všechny požadavky pro uzavření církevního sňatku – 500 Kč“. Zavedení poplatku jako takového je v pořádku, ale dle našeho názoru je chybou, že z definice poplatku není vypuštěno slovo „církevního“, tak jako bylo vypuštěno v novelizovaných částech zákona o matrikách a v novelizovaných částech matriční vyhlášky. Z hlediska vybírání tohoto správního poplatku musí nyní matriční úřady rozlišovat mezi snoubenci, kteří uzavřou manželství před oprávněnou církví, a mezi snoubenci, kteří uzavřou sňatek před oddávajícím, který má odbornou způsobilost matrikáře (v souladu s § 11a odst. 4 zákona o matrikách). Pro oba způsoby uzavření manželství snoubenci potřebují osvědčení k uzavření sňatku, ale za stejný úkon (vydání osvědčení k uzavření sňatku) jedni snoubenci poplatek uhradit musí a druzí ho uhradit nemusí. Tímto nastavením dochází k nepřijatelné diskriminaci a znevýhodňování jedné skupiny snoubenců od druhé na základě způsobu uzavření manželství.

MO

Odpověď MV:

MV si je vědomo skutečnosti, že při vydávání osvědčení, že snoubenci splnili všechny požadavky pro uzavření sňatku, se s účinností od 1. 1. 2024 platí správní poplatek 500 Kč pouze v případě, že se osvědčení vydává pro účely uzavření církevního sňatku, zatímco v případě vydání totožného osvědčení za účelem uzavření sňatku bez přítomnosti matrikáře, se neplatí žádný správní poplatek. Jedná se o nedostatek, který vznikl při legislativním projednávání návrhu novely zákona o matrikách v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky v rámci schvalování pozměňovacích návrhů.

Návrh novely položky č. 12 písm. e) sazebníku správních poplatků, který je přílohou ZSprP, je obsažen ve sněmovním tisku 845 (navrhuje se vypuštění slova „církevního“), avšak jak bylo shora uvedeno, sněmovní tisk 845 již nebude ve volebním období stávající Poslanecké sněmovny schválen. MV tedy navrhne změnu sazebníku, který je přílohou ZSprP, při nejbližší možné příležitosti.

18. K zápisu partnerství/manželství do matriční knihy manželství

Současné nastavení využití starších matričních knih manželství zakotvené ve vyhlášce č. 345/2024 Sb. je nepraktické a nekomfortní: „Matriční tiskopis List matriční knihy manželství podle vzoru 6 v příloze č. 2 k vyhlášce č. 207/2001 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky, lze používat do 31. prosince 2035 za předpokladu, že v něm budou vyznačeny změny uvedené v čl. I bodech 44 až 46.“ Dle instrukcí obsažených v metodické informaci MV č. 13/2024 musí matriční úřady u jakéhokoliv zápisu do knihy manželství (ať se jedná o manželství nebo partnerství) doplňovat, vepisovat a škrtnat příslušné údaje a zápisy v matriční knize působí chybově, nevěrohodně a chaoticky. Mnohem citlivější způsob byl zvolen ve vyhlášce č. 174/2023 Sb. pro případy, kdy se zapisují údaje o rodičích stejného pohlaví: „Jsou-li zapisovány údaje o rodičích stejného pohlaví, lze matriční tiskopisy podle bodů 1 a 2 použít pouze za předpokladu, že v nich budou vyznačeny změny uvedené v čl. I bodech 5 až 9.“ Navrhujeme iniciovat změnu matriční vyhlášky, aby příslušné změny byly do matriční knihy vyznačovány pouze v případě, že se zde bude zapisovat partnerství.

MO

Stejně jako MO (a další matriční úřady, se kterými jsme danou problematiku řešili) považujeme postup uvedený v informaci č. 13/2024 (v návaznosti na vyhlášku č. 345/2024 Sb. novelizující § 21 matriční vyhlášky) jako nepraktický, nepřehledný a zbytečně zatěžující pro matrikářky zapisující do stávajících matriční knihy manželství.

Z praxe je zcela zřejmé, že zápisy manželství budou početně výrazně převyšovat zápisy partnerství do matričních knih manželství. Bylo by tedy praktičtější a přehlednější, kdyby ke přeškrtnutí nehodícího se textu (muž-žena) a dopsání textu (partnerství, partner/ka) docházelo pouze v případě zápisu partnerství.

Dle našeho názoru by situace mohla být vyřešena obdobně jako v minulosti při změně vzorů tiskopisů ověřovacích knih, tzn. do stávající matriční knihy manželství by byl vlepen text s poznámkou o změně (doplnění) tiskopisů matričních knih manželství na základě vyhlášky č. 345/2024 Sb.

Nebylo by tedy nutné při zápisech manželství vždy dopisovat text a po jeho dopsání ihned přeškrtnout. Při zápisech manželství by matrikářka do tiskopisu matriční knihy nezasahovala.

Při zápisech partnerství by matrikářka přeškrtnula nehodící se text a doplnila text dle novelizovaného tiskopisu.

KÚ OL

Žádáme o zvážení možnosti v nejbližší možné době novelizovat matriční vyhlášku o možnost vyznačovat změny v listu matriční knihy manželství pouze u zápisů uzavíraných partnerství. V případě zápisů uzavíraných manželství by se

změny nevyznačovaly. Důvodem našeho návrhu je skutečnost, že velké množství matričních knih manželství s původním tiskopisem bude používáno ještě po dlouhou dobu. Dalším důvodem je nepřehlednost a srozumitelnost zápisů pro další generace. Např. „Matriční tiskopis List matriční knihy manželství podle vzoru 6 v příloze č. 2 matriční vyhlášky, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti vyhlášky č. 345/2024 Sb., lze používat do 31. prosince 2035 za předpokladu, že v něm budou vyznačeny změny uvedené v § 21 odst. 3 a 4 matriční vyhlášky, ve znění vyhlášky č. 345/2024 Sb., pouze v případech uzavření partnerství.“

KÚ HK

Odpověď MV:

Zapíše-li se manželství či partnerství do matriční knihy manželství v podobě podle vzoru platného do 31. 12. 2024, a to po přechodnou dobu od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2035, je třeba s ohledem na čl. II, bod 1 vyhlášky č. 345/2024 Sb., kterou se mění matriční vyhláška, a současně s ohledem na § 21 odst. 3 a 4 matriční vyhlášky, ve znění vyhlášky č. 345/2024 Sb., nejprve potřebné pojmy doplnit, nahradit či zrušit (viz čl. I, body 44 až 46 vyhlášky č. 345/2024 Sb.) a poté příslušné pojmy přeškrtnout vodorovnou čarou v souladu s § 21 odst. 3 nebo 4 matriční vyhlášky, ve znění vyhlášky č. 345/2024 Sb.

Pokud jde o „nové“ matriční knihy manželství v podobě od 1. 1. 2025, pak se v knize již jen přeškrťává, přičemž škrty se týkají pěti kolonek matriční knihy manželství.

Shora zmiňovaná právní úprava obsažená ve vyhlášce č. 345/2024 Sb., která nabyla na účinnosti dnem 1. 1. 2025, byla řádně projednána v mezirezortním připomínkovém řízení, přičemž MV neobdrželo k popisované problematice ani od jednoho z připomínkujících míst žádnou připomínku. Aktuálně MV nezamýšlí změnit shora zmiňovanou právní úpravu pro zápis manželství či partnerství.

V dané souvislosti lze dodat, že podle vyjádření odboru archivní správy a spisové služby MV se obecně nedoporučuje přelepovat kolonky v matriční knize štítky a jako vhodnější se jeví text v kolonkách přeškrtnout a přepsat ručně-dokumentním inkoustem.

Důvodem je skutečnost, že pro zajištění trvalého uložení matričních knih jakožto archiválií v archivech je použití jakékoli cizorodé a chemicky nejasné látky vždy rizikem, neboť v budoucnu může omezit životnost této archiválie.

V případě, že by i přes shora uvedené mělo dojít k přelepování kolonek v matriční knize štítky, je nutné podrobit konkrétní druh lepidla i štítku posouzení odborným pracovištěm Národního archivu nebo Vysoké školy chemicko-technologické, které jsou kompetentní k závaznému vyjádření.

Obdobně nelze ani vlepovat na přední stranu knihy vzor nové strany, aby se opravovaly pouze zápisy partnerství, neboť tuto možnost právní předpis nestanoví.

Ve srovnávání postupu při zápisu údajů o manželství a partnerství do knihy manželství s postupem při zápisu údajů o rodičích, kdy se v souladu s § 2a odst. 5 matriční vyhlášky škrtají pojmy „otec“ a „matka“ pouze tehdy, jedná-li se o zápis údajů o rodičích stejného pohlaví, je třeba zdůraznit, že zatímco v knize narození se vždy jedná o rodiče se stejným právním postavením, tj. se stejným rozsahem práv a povinností a rozdíl je zde pouze terminologický, v případě manželství a partnerství se jedná o rozdílné svazky, tj. rozdíl je nejen terminologický, ale i v rozsahu (byť minimálním) práv a povinností (viz § 655 odst. 1 a 2 občanského zákoníku). Zda se jedná o manželství či partnerství musí být ze zápisu v matriční knize vždy jednoznačně zřejmé; nelze spoléhat na to, že pokud nejsou rubriky v matriční knize manželství upraveny, jedná se o manželství. V případě neutrálních jmen a příjmení by totiž mohla vyvstat pochybnost, zda se jedná o manželství anebo nastala chyba při zápisu a jedná se o partnerství.

V souvislosti s institutem partnerství níže uvádíme doplňující informaci k postupu při změně trvalého svazku osob stejného pohlaví uzavřeného v cizině a zapsaného v ČR jako registrované partnerství na partnerství:

Podle čl. II bodu 3 vyhlášky č. 345/2024 Sb. s účinností od 1. 1. 2025 platí:

„Trvalý registrované partnerství nebo obdobný poměr osob stejného pohlaví, uzavřené v cizině před 1. 1. 2025, které byly do zvláštní matriky zapsány před 1. 1. 2025 jako registrované partnerství, se na žádost obou partnerů zapíše do zvláštní matriky jako partnerství.“

Osoby stejného pohlaví, které uzavřely registrované partnerství nebo obdobný poměr osob stejného pohlaví v cizině a současně byl tento svazek zapsán ZM jako registrované partnerství, mají od 1. 1. 2025 také možnost změnit své registrované partnerství na partnerství, avšak za odlišných podmínek, než jak je tomu u registrovaných partnerství uzavřených v ČR.

Postup při změně z registrovaného partnerství, které bylo uzavřeno v ČR, na partnerství je podrobněji uveden v části I informace MV č. 13/2024 „K institutu „partnerství“ uzavíraného podle občanského zákoníku“ ze dne 11. prosince 2024 (č. j. MV-5089-14/VS-2024).

Postup při změně z registrovaného partnerství, které bylo uzavřeno v ČR, na partnerství NELZE uplatnit v případě změny registrovaného partnerství nebo obdobného poměru osob stejného pohlaví uzavřeného v cizině a zapsaného ZM jako registrované partnerství. V tomto případě se postupuje tak, že ZM zapíše registrované partnerství jako partnerství, a to pouze na základě žádosti obou partnerů. Den zápisu partnerství do knihy manželství, který provede ZM, je považován za den změny z registrovaného partnerství na partnerství.

Není tedy možné, aby v případě, kdy nedošlo k ukončení registrovaného partnerství nebo obdobného poměru osob stejného pohlaví uzavřeného v cizině, tj. za trvání registrovaného partnerství nebo obdobného poměru svazku osob stejného pohlaví uzavřeného v cizině, uzavřeli partneři partnerství v ČR, a to ani v případě změny tohoto svazku, který je v ČR ZM zapsán jako registrované partnerství, na partnerství. Uzavření partnerství v ČR v popisovaném případě totiž brání zákonná překážka uvedená v § 674 občanského zákoníku, kterou je existence trvajících registrovaného partnerství nebo jiného obdobného svazku uzavřeného v cizině.

19. Prokazování příjmení rodičů snoubenců v rámci předoddavkového řízení

V rámci předoddavkového řízení předloží snoubenec rodný list, ve kterém je uvedeno příjmení matky v době jeho narození, matka má aktuálně již jiné příjmení – zjištěno z AISEO. V zápisu z porady KÚ konané ve dnech 28. - 30. 5. 2018, str. 20, 21 k bodu 48 – Rozpor v příjmení u matek snoubenců, je řešen ve vyjádření MV postup, jak situaci řešit, kdy je v postupu uvedeno, že do sbírky listin bude založeno prohlášení žadatele doplněné o výtisk z AISEO. Je nadále nutné vyžadovat od snoubence podepsané písemné prohlášení, kde uvede aktuální příjmení svých rodičů, popř. jednoho z rodičů nebo stačí výtisk z AISEO, který je založen ve sbírce listin? Často se stává, že snoubenec není s některým z rodičů ve styku, neví o změně jejich příjmení a ani nezná jejich aktuální příjmení a dozví se to až od nás.

MP

Odpověď MV:

Postup uvedený v zápisu z porady z roku 2018, konkrétně v bodu 48, str. 20-21 (viz níže), zůstává i nadále v platnosti. Předmětné prohlášení snoubence může sloužit též jako podklad v případě, pokud by v budoucnu vyvstaly pochybnosti o správnosti zápisu.

Dle uvedeného zápisu dále platí:

Doklad, který je jinak třeba podle zákona o matrikách předložit matričnímu úřadu, se nepředkládá, pokud si skutečnost v něm uvedenou matriční úřad může ověřit z jím vedené matriční knihy, ze základního registru obyvatel, z informačního systému evidence obyvatel, z informačního systému cizinců, z informačního systému evidence OP nebo z informačního systému evidence CD.^{83a}

V matriční praxi mohou nastat situace, kdy snoubenec k uzavření manželství předložil svůj původní RL, který byl vydán v době jeho narození (dítě Novák, otec Novák a matka Nováková). Matka snoubence však po rozvodu manželství změnila své příjmení (např. uzavřením dalšího manželství) a v AISEO je proto vedena pod jiným (aktuálním) příjmením (Dvořáková), než které je uvedeno na původním RL snoubence.

Matrikář se před uzavřením manželství (při vyplňování dotazníku snoubenci a přijetí zákonem stanovených dokladů) vždy dotáže snoubenců, zda údaje o jménech

a příjmeních rodičů uvedené v jejich RL jsou v aktuálně užívané podobě a dále si tyto údaje ověří v AISEO.

1. V případě, že se údaje o rodičích v RL snoubenců shodují s údaji v AISEO, uvede matrikář do knihy manželství jména a příjmení rodičů, která jsou uvedena na matričním dokladu (RL snoubence) a která jsou rodiče povinni v úředním styku užívat⁸⁴.

2. V případě, že snoubenec prohlásí, že údaje o jednom z rodičů (příp. obou rodičích) v jeho RL nejsou aktuální, ověří matriční úřad údaje o rodičích rovněž v AISEO a porovná tyto údaje s prohlášením žadatele. Pokud se údaj uvedený v AISEO shoduje s údajem uvedeným v prohlášení žadatele, provede matriční úřad zápis do knihy manželství^{83a}. Do sbírky listin bude založeno prohlášení žadatele doplněné o výtisk z AISEO.

Pokud již před uzavřením manželství předloží snoubenec matričnímu úřadu veřejnou listinu, prokazující užívání aktuálního příjmení jeho matky, matrikář zapíše podobu příjmení matky do knihy manželství na základě této veřejné listiny po ověření tohoto údaje v AISEO.

V případě, že ze strany matričního úřadu vystanou pochybnosti o správné podobě příjmení rodiče snoubence (např. snoubenec prohlašuje, že jeho matka se jmenuje Dvořáková, v AISEO je však uvedeno příjmení Dvořáčková), vyžádá si doslovný výpis z matriční knihy manželství matky snoubence, na základě, kterého provede zápis do knihy manželství snoubence a případně též zpochybní údaj v AISEO, je-li zde shledán nesoulad. Editor oprávněný ke změně údajů postupuje podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, tedy provede změnu referenčního údaje bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti, kterou referenční údaj popisuje, dozví.

^{83a} § 81a zákona č. 301/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁴ § 61 odst. 1 a § 68 odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

20. Předložení rodného listu cizince při zápisu o určení otcovství

Je nutné vyžadovat, s odkazem na § 81 zákona o matrikách, předložení rodného listu cizince při zápisu o určení otcovství, nebo při zápisu narození dítěte v případě, že tento cizinec je veden v agendovém cizineckém informačním systému?

MP

Odpověď MV:

V souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), postupuje matriční úřad tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. S ohledem na skutečnost, že zápis do informačního systému cizinců se řídí primárně pasovou identitou a základní

identifikační údaje cizinců jsou zapisovány v informačních systémech dle údajů uvedených v CD cizinců v anglické nebo francouzské transkripci, nelze plně spoléhat na správnost údajů v něm vedených a je tedy nadále třeba trvat na doložení RL cizince, a to jak v případě určování otcovství k dítěti či při samotném zápisu narození dítěte ve smyslu § 16 odst. 3 písm. c) zákona o matrikách.

Pro úplnost je třeba dále uvést, že mohou vyvstat případy, kdy budou absentovat např. údaje o rodičích cizince atp. Současně je i nadále podstatná podoba jména a příjmení tak, jak je uvedena v matričním dokladu, a to např. v závislosti na samotný přepis znaků, otázky zápisu otčestva apod.

21. Určení otcovství soudem

V zápisu z porady KÚ konané ve dnech 26. - 27. 9. 2019 (str. 36, III. otázka č. 1) bylo řešeno, jak postupovat v případě určení otcovství před soudem ve smyslu § 783 odst. 1 občanského zákoníku, když v pravomocném rozsudku soudu není uvedena dohoda o příjmení dítěte. Stále postupujeme podle zápisu, vyzýváme rodiče, aby se dostavili na matriční úřad za účelem učinění dohody o příjmení dítěte. Většinou nejsme úspěšní a stejně činíme oznámení soudu. Nebylo by vhodné vstoupit v jednání s Ministerstvem spravedlnosti, aby soudy v případě určení otcovství vždy uváděly dohodu o příjmení? Ve většině případů se matričnímu úřadu nepodaří rodiče vůbec kontaktovat (vrací se dopisy zpět, nebo je jeden z rodičů veden na úřední adrese a nepodaří se získat kontaktní adresu) a stejně se soudu dostane oznámení z matričního úřadu, aby dítěti určil příjmení. Jde o zbytečné zatěžování matričních úřadů a také opakovaně soudů.

MP

Odpověď MV:

MV si v uvedené záležitosti vyžádalo stanovisko MSpr, z něhož vyplývá následující.

„Předně je třeba upozornit, že řízení ve věci jména a příjmení nezletilého dítěte je řízením podle § 466 písm. a) zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZŘS“), které spadá pod řízení ve věcech péče soudu o nezletilé a do opatrovnické agendy. Naproti tomu řízení o určení, resp. popření, otcovství je upraveno v § 415 a násl. ZŘS a spadá pod agendu civilní. Jedná se o dvě samostatná řízení.

Řízení ve věci příjmení nezletilého dítěte je možné zahájit i bez návrhu (§ 13 ve spojení s § 468 ZŘS) a soud řízení zahájí bezodkladně poté, co se dozví o skutečnostech rozhodných pro vedení řízení. V daném případě jsou skutečnostmi rozhodnými pro vedení řízení to, že příjmení dítěte nebylo rodiči zvoleno. Volba příjmení dítěte je právem i povinností rodičů a zásah soudu může přijít až v okamžiku, kdy tak rodiče neučiní. Ač je tedy veřejný zájem na tom, aby měl každý člověk jméno a příjmení, volba jména a příjmení dítěte je právem a povinností rodičů a ingerence

ze strany státu (soudu) by měla přijít až v okamžiku, kdy se rodiče nedohodnou, popř. jsou nečinní.

V řízení o určení otcovství nemohou nastat rozhodné skutečnosti pro zahájení řízení ve věci příjmení dítěte. Řízení o určení otcovství to neumožňuje, neboť povaha rozhodnutí v tomto řízení je konstitutivní, a až tímto rozhodnutím se vytvoří právní vztah mezi otcem a dítětem (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. I. ÚS 2503/11). Do právní moci rozhodnutí o určení otcovství je tak třeba na muže, jehož otcovství má být určeno, hledět jako na putativního otce, který nemá zákonem stanovená práva a povinnosti ve vztahu k nezletilému dítěti (tedy ani právo, resp. povinnost určit dítěti jméno a příjmení).

Závěrem je možné připomenout, že MSpr je ústřední orgán státní správy, tedy orgán moci výkonné, a jako takový nemůže zasahovat do činnosti soudů a soudců, neboť soudci jsou při výkonu své funkce nezávislí.“

Shrneme-li vše podstatné, v řízení o určení otcovství se jedná primárně o otázku určování otcovství, nikoli o rozhodování o navazujících právech rodičů k dítěti, k němuž jednoznačně právo na určení jména a příjmení náleží.

22. Zasilání doslovných výpisů z matričních knih po zákonné lhůtě

Dotaz na zasilání doslovných výpisů z matriční knihy po zákonné lhůtě, když žadatel požádá o doslovný výpis DS podnikající fyzické osoby, zda je možné, když to požaduje, zaslat vyhotovený doslovný výpis naskenovaný do této DS nebo musíme vždy poslat fyzicky v papírové formě na jméno žadatele?

MP

Odpověď MV:

Vydání doslovného výpisu z matriční knihy je upraveno v § 24 odst. 2 a § 25 zákona o matrikách. Doslovný výpis lze zaslat i do DS žadatele.

Podle metodické informace MV č. 14/2020 je možné doslovné výpisy z matričních knih považovat za dokumenty, jejichž povaha umožňuje, aby byly doručovány prostřednictvím DS. Doslovný výpis z matriční knihy je možné zaslat DS jinému orgánu veřejné moci, nebo oprávněné fyzické osobě, která má zpřístupněnou DS fyzické osoby, případně oprávněné osobě podle § 25 odst. 1 písm. e) do DS podnikající fyzické osoby. Pokud žadatel nemá zřízenou DS, musí si doslovný výpis v listinné formě převzít osobně nebo mu musí být zaslán na doručenkou do vlastních rukou.

Dotaz se týká konkrétně doslovných výpisů z matriční knihy po uplynutí zákonné lhůty stanovené v § 25b zákona o matrikách, kdy může matriční úřad doslovný výpis na žádost vydat jakékoli fyzické osobě. Požádá-li o doslovný výpis v elektronické podobě, může být žadateli případně zaslán i do DS podnikající fyzické osoby nebo e-mailem.

V případě zasílání doslovného výpisu do DS je třeba dále uvést, že § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, stanoví, že: „Úkon učiněný osobou uvedenou v § 8 odst. 1 až 4 nebo pověřenou osobou, pokud k tomu byla pověřena, prostřednictvím DS má stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, ledaže jiný právní předpis nebo vnitřní předpis požaduje společný úkon více z uvedených osob.“ Matriční úřad proto takovou žádost bez dalšího přijme, a to za předpokladu, že šlo o podání učiněné z DS osoby, která jej činí. Naopak, pokud by k podání byla použita např. DS právnické osoby, v níž podatel pracuje nebo ji vlastní, ale nejde o podání této právnické osoby, nemůže takové podání přijmout.

Z hlediska zasílání doslovného výpisu prostřednictvím e-mailu je však třeba postupovat v souladu s dikcí správního řádu, kdy v případě doručování na elektronickou adresu platí, že písemnost je doručena v okamžiku, kdy převzetí doručované písemnosti potvrdí adresát datovou zprávou podepsanou adresátem. Nepotvrdí-li adresát převzetí písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, která se nevrátila jako nedoručitelná (§ 19 odst. 10 správního řádu), doručí správní orgán písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal (§ 19 odst. 9 správního řádu).

23. Formát doložky, kterou se opatřuje doslovný výpis z matriční knihy

Zápis z metodických dnů v Benešově v roce 2017 řeší v bodě č. 79 formát doložky, kterým se opatří doslovný výpis z matriční knihy. Jaký je správný postup při jejím vyznačení v případě zasílání do datové schránky žadatele?

- 1) Matrikář vyhotoví doslovný výpis, jehož součástí bude doložka, následně tento výpis i s doložkou zkonvertuje, elektronicky podepíše a odešle do DS.*
- 2) Při využití možnosti pořízení kopie matričního zápisu – stačí náležitosti doložky uvést v průvodním dopisu, např. tak, že přílohou zasílaný doslovný výpis byl pořízen z matriční knihy..., tento průvodní dopis se zkonvertuje a elektronicky podepíše a samotná kopie zápisu se pošle jako jeho příloha? Anebo se znění doložky má dopsat na pořízenou kopii, včetně podpisu a otisku úředního razítka, následně udělat autorizovanou konverzi převod z analogové podoby do digitální a takto poslat do DS?*

KÚ ZL

Odpověď MV:

Příkláněli bychom se k závěru KÚ ZL uvedenému pod bodem 1), tj. vytvoření doslovného výpisu v el. podobě, který se včetně doložky zkonvertuje a elektronicky podepíše. Pokud by z nějakého důvodu bylo nutné využití kopie zápisu v knize podle bodu 2), měla by být doložka s razítkem a podpisem součástí dokumentu k autorizované konverzi. Pokud by však nebylo možné doložku na takto vzniklý

dokument vyznačit (nebyl by na něm dostatečný prostor), může být součástí samostatného dokumentu, který bude ke kopii zápisu připojen.

24. Záznam do spisu ve věci nepředložení dokladů k uzavření manželství

V případě, že nepromíjíme předložení VPZ k uzavření manželství, popř. potvrzení o stavu či pobytu, protože daný stát tyto dokumenty nevydává, je nutné mít ve sbírce listin vložený dokument Záznam do spisu ve věci nepředložení dokladů nebo je možné napsat do protokolu k uzavření manželství/partnerství do kolonky Nepředložené doklady text: Vysvědčení o právní způsobilosti a potvrzení o trvalém pobytu stát .... nevydává?

A jaký text v tomto případě uvádět do matriční knihy, do kolonky záznamy a opravy před podpisem? Např. Předložení vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství a potvrzení o trvalém pobytu bylo nahrazeno čestným prohlášením zde zapsané ženy (muže) učiněným před .....dne .....?

MP

Odpověď MV:

V uvedené záležitosti odkazuje MV na zápis z konzultačního dne z roku 2024, bod 21. Pokud je matričnímu úřadu zcela jednoznačně známo (na základě oznámení MZV nebo důkazů předložených dotčenými osobami), že konkrétní cizí stát nevydává VPZ k uzavření manželství nebo VPZ ke vstupu do registrovaného partnerství či potvrzení o osobním stavu (§ 35 odst. 1 písm. c) a d) zákona o matrikách), pak postačí tuto skutečnost zaznamenat pouze do spisu a správní rozhodnutí nevydávat. Dále lze uvedenou skutečnost uvést do dotazníku k uzavření manželství/partnerství, do části týkající se dokladů, které snoubenci předkládají v rámci předoddavkového řízení, neboť dotazník tvoří součást sbírky listin.

Obdobně je možné do protokolu k uzavření manželství/partnerství pod text „Muži – ženě – snoubencům*) bylo prominuto předložení těchto dokladů:“/„Snoubenci/snoubence/snoubencům/snoubenkám*) bylo prominuto předložení těchto dokladů:“ uvést například „Ukrajina doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství/partnerství nevydává.“

V matriční knize manželství, v oddíle „Záznamy a opravy před podpisem“ lze uvést například: „Ukrajina doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství/partnerství nevydává.“

25. K trojdohodě

Dotaz na sepsání trojdohody podle § 777 občanského zákoníku v případě, že žena má termín porodu, který vychází těsně po 300 dnech po právní moci rozvodu manželství. V případě, že bychom trojdohodu sepsali a dítě se narodilo před lhůtou 300 dnů po právní moci rozvodu manželství, tak by se trojdohoda použila, ale dle našeho názoru, v případě, kdy by se dítě narodilo po lhůtě 300 dnů po právní moci

rozvodu, je trojdohoda neplatná a matka s mužem, který tvrdí, že je otcem dítěte, musí sepsat nový zápis o určení otcovství. Je náš názor správný?

MP

Odpověď MV:

Úvodem lze obecně konstatovat, že institut trojdohody lze uplatnit v případě, kdy otcovství k dítěti lze jinak určit na základě první domněnky otcovství (viz § 776 odst. 1 občanského zákoníku). Určení otcovství k dítěti na základě souhlasného prohlášení matky a muže, který tvrdí, že je otcem dítěte, podle § 779 občanského zákoníku, patří mezi druhou domněnku otcovství. Jedná se tedy o různé právní a skutkové situace, které nelze zaměňovat.

Podle § 777 odst. 1 občanského zákoníku platí, že *„narodí-li se dítě mezi zahájením řízení o rozvodu manželství a třístým dnem po rozvodu manželství, a manžel, popřípadě bývalý manžel matky prohlásí, že není otcem dítěte, zatímco jiný muž prohlásí, že je otcem dítěte, má se za to, že otcem je tento muž, připojí-li se matka k oběma prohlášením. Takto lze určit otcovství i k dítěti ještě nenarozenému, je-li již počato.“*. Podstatné je dále ustanovení § 777 odst. 3 občanského zákoníku, které stanoví, že *„k určení otcovství k dítěti nemůže dojít dříve, dokud nenabude právní moci rozhodnutí o rozvodu manželství.“*

Dojde-li ke sjednání trojdohody k dítěti dosud nenarozenému, ale již počatému, rozhodnutí o rozvodu manželství nabylo právní moci, avšak dítě se narodí kdykoli po lhůtě 300 dnů po právní moci rozhodnutí o rozvodu manželství, nelze v případě určení otcovství k dítěti postupovat podle sjednané trojdohody, neboť v tomto případě není splněna zákonná podmínka, že se dítě musí narodit v době mezi zahájením řízení o rozvodu manželství a třístým dnem po rozvodu manželství, resp. třístým dnem poté, co rozhodnutí o rozvodu manželství nabyde právní moci (§ 777 odst. 1 občanského zákoníku).

Otcovství k dítěti narozenému po uplynutí lhůty 300 dnů po právní moci rozhodnutí o rozvodu manželství a mimo manželství může být určeno na základě souhlasného prohlášení o určení otcovství podle § 779 občanského zákoníku, nikoli na základě prohlášení učiněného v rámci trojdohody, která pro nesplnění všech zákonných podmínek nemohla vyvolat právní účinky (trojdohoda nemůže vyvolat právní účinky například i proto, že se dítě narodilo až po lhůtě 300 dnů po právní moci rozhodnutí o rozvodu manželství).

Ve shora popisovaném případě by mělo být učiněno nové prohlášení o určení otcovství ve smyslu § 779 občanského zákoníku, neboť nelze vyjímát určitou část z úkonu (trojdohody), který pro nesplnění zákonných podmínek nenabyl právní účinky. To platí i navzdory skutečnosti, že se obsahově jedná o obdobný úkon. Projev vůle při uzavření tzv. trojdohody byl však učiněn v určitém okamžiku a ve vazbě na určité okolnosti (jiná skutková i právní situace), které se mohly postupem doby změnit.

Shora uvedené stanovisko bylo konzultováno s MSpr.

26. Oznámení o užívání příjmení po rozvodu

Setkáváme se s názorem, že pokud nabere oznámení o přijetí svého dřívějšího příjmení po rozvodu, popř. upuštění od užívání společného příjmení a toto oznámení postupujeme na matriku příslušnou dle uzavření manželství, že máme spolu s oznámením, oddacím listem a kopií rozsudku o rozvodu zasílat také vydané „Potvrzení“. V § 32 odst. 2 matriční vyhlášky potvrzení není uvedeno. Náš názor je, že není chybou, když potvrzení na příslušnou matriku nezasíláme.

MP

Odpověď MV:

Podle § 32 odst. 1 matriční vyhlášky platí, že o oznámení o užívání příjmení po rozvodu vydá oznamovateli potvrzení matrikář matričního úřadu, u něhož bylo oznámení učiněno.

Je-li oznámení učiněno u matričního úřadu, u něhož není uzavření manželství nebo partnerství zapsáno, postoupí matrikář písemné oznámení rozvedeného manžela nebo partnera spolu s doklady uvedenými v § 31 odst. 3 písm. b) a c) matriční vyhlášky, tj. s oddacím listem a dokladem o rozvodu manželství nebo partnerství s údajem o právní moci, matričnímu úřadu příslušnému podle místa uzavření manželství nebo partnerství. V evidenci si vyznačí, kterému matričnímu úřadu bylo oznámení postoupeno (§ 32 odst. 2 matriční vyhlášky).

27. Změna příjmení dítěte na příjmení poručníka nebo osoby pečující o toto dítě

otázky OSPOD KÚ OL

Otázka:

Podle § 72 zákona o matrikách se změna příjmení dítěte nepovolí, pokud se jedná o změnu na příjmení poručníka, popř. poručníků, příjmení pěstouna, popř. pěstounů, nebo na příjmení osoby, do jejíž péče bylo nezl. dítě svěřeno, s výjimkou jednoho z rodičů.

Z diskuze na poradě MPSV vyplynulo, že v odůvodněných případech, kdy je změna příjmení v souladu s potřebami a zájmy dítěte, je nadále možné měnit příjmení dítěte, pokud k této změně vysloví svůj souhlas soud. Aktuálně se zabýváme případem poručníků (zprostředkovaných), kteří požádali v říjnu 2023 o souhlas k podání žádosti o změnu příjmení u svěřeného dvanáctiletého dítěte. Soud o této věci rozhodoval až v lednu 2024, přičemž poručníky poučil, že nově není možné této změny dosáhnout s ohledem na § 72 zákona o matrikách. Stejně tak matriční úřad podle trvalého pobytu chlapce poručníkům sdělil, že dosáhnout změny příjmení není podle platné legislativy aktuálně možné, ani se souhlasem soudu.

Je možné (v odůvodněných případech) – změnit příjmení dítěte na příjmení poručníka či pěstouna, pokud o této změně rozhodne soud?

*Jaký výrok musí obsahovat rozsudek, aby matriční úřad tuto změnu provedl?
Kdo má návrhové oprávnění?*

Odpověď MV:

Zákaz změny příjmení nezletilého dítěte na příjmení poručníka, popřípadě poručníků, příjmení pěstouna, popřípadě pěstounů, nebo na příjmení osoby, do jejíž péče bylo nezletilé dítě svěřeno, nejde-li o jednoho z rodičů, zakotvený v § 72 odst. 4 věta druhá zákona o matrikách, nepřipouští výjimky.

Soud uděluje v souladu s § 76 odst. 2 zákona o matrikách pouze souhlas s podáním žádosti, není však věcně příslušným orgánem k rozhodnutí o povolení změny příjmení nezletilého dítěte, k tomu je oprávněn pouze matriční úřad a současně soud nemůže jakkoli ovlivnit rozhodování příslušného matričního úřadu

Aktuálně je však § 72 odst. 4 věta druhá zákona o matrikách předmětem přezkumu u Ústavního soudu ČR pod sp. zn. Pl. ÚS 10/25 a je tedy třeba vyčkat na rozhodnutí Ústavního soudu ve věci.

Otázka:

Má nově soud oprávnění rozhodovat o tom příjmení nezletilého dítěte, povolí či nepovolí na příjmení poručníků či pěstounů, pakliže matriční úřad změnu příjmení nezletilého dítěte v takovém případě vždy nepovolí? V souladu s předchozí právní úpravou rozhodnutí soudu pouze nahrazovalo souhlas druhého rodiče či obou rodičů s podáním žádostí o změnu jména a příjmení dítěte.

Odpověď MV:

Soud ani v těchto případech není oprávněn povolit změnu příjmení nezletilého dítěte. Výsledkem takového postupu by bylo nicotné rozhodnutí.

Otázka:

Kdo je účastníkem řízení o změnu příjmení před matričním úřadem a jaké důkazy jsou podkladem pro toto správní řízení? Kdo je oprávněn zastupovat nezletilé dítě v řízení? Jakým úkonem a jaký subjekt je legitimizován k podání žádosti, pokud to nemohou být rodiče (nezájem o dítě, neznámého pobytu atd.)?

Odpověď MV:

Účastníkem řízení je dítě zastoupené zákonným zástupcem, nebo žadatelem, který dostal přivolení soudu k podání žádosti. Ten je v takovém případě rovněž zástupcem dítěte.

28. Změny příjmení dítěte v rámci příbuzenské pěstounské péče

otázky OSPOD KÚ OL

Otázka:

Další dotazy se týkají situací, které v minulosti vedly v některých případech k nevhodným změnám příjmení u dětí, a to v rámci příbuzenské pěstounské péče. Pro názornost uvádíme případ, kdy se dítěti (čtyřletému chlapci) změnilo jméno a příjmení na základě § 72 zákona o matrikách – na příjmení pěstounky (příbuzné matky), ačkoliv OSPOD k této změně nevyjádřil souhlas. Řízení bylo zahájeno žádostí matky jako zákonného – zástupce – prostřednictvím zmocněnce zástupce – pěstounky. Dítě bylo zastoupeno v řízení matkou (otec není v RL uveden, chlapec dostává příjmení po bývalém příteli pěstounky), ačkoliv matka uvedla, že nemá zájem, aby ji nezletilý za matku pokládal.

Dopadá omezení § 72 odst. 4 zákona o matrikách i řízení, kdy je řízení o povolení změny příjmení dítěte na příjmení pěstounů, poručníků (příbuzných dítěte – např. matka matky, matka otce, tety, sestřenice rodičů, nezprostředkovaná pěstounská péče a poručenská péče) zahájeno na základě žádosti zákonného zástupce, či zástupců a s touto změnou souhlasí oba rodiče? I v takovém případě se změna příjmení nepovolí, neboť jde o změnu na příjmení poručníka, pěstouna (viz § 72 odst. 4 zákona o matrikách)?

Odpověď MV:

Ano, uvedený zákaz platí bez ohledu na to, kdo řízení iniciuje (viz odpověď k úvodnímu dotazu).

Otázka:

Je přípustné, aby matriční úřad akceptoval žádost podle § 72 odst. 1 zákona o matrikách podanou prostřednictvím zmocněnce, zejména když je zástupcem osoba pěstouna nebo poručníka dítěte, který žádá o povolení změny příjmení dítěte na své příjmení?

Odpověď MV:

Žádost může podat i zástupce legitimované osoby, například zmocněnec. Skutečnost, že je například pěstounem dítěte, na to nemá vliv.

Otázka:

Na základě jakých kritérií (správních podkladů) matriční úřad posuzuje, zda je změna jména a příjmení dítěte v souladu s jeho potřebami a zájmy? Do jaké míry je závazné stanovisko OSPOD v této věci? V jakých případech by mělo být dítě

zastoupeno opatrovníkem v řízení před matričním úřadem, nikoliv rodičem (pro kolizi zájmu)?

Jak matriční úřad zjišťuje přání dítěte, ať už je mladší 12 let nebo starší 12 let, kdy je již třeba, aby se změnou souhlasilo (jak se aktuálně naplňuje participační právo dítěte na rozhodování – dožádání pohovoru, pohovor na matričním úřadu)?

Odpověď MV:

V případě změny jména nebo příjmení nezletilého dítěte zákon o matrikách vychází z toho, že tato změna je tak podstatnou záležitostí při výkonu práv a povinností rodičů spojených s osobností dítěte, že se na ní rodiče musí vždy dohodnout, tj. oba rodiče s ní musí vyslovit souhlas. Pokud se tak nestane, souhlas druhého rodiče se změnou jména nebo příjmení dítěte může být nahrazen pravomocným rozhodnutím soudu (viz § 76 odst. 2 zákona o matrikách).

Matriční úřad, který vede řízení má nejen povinnost opatřit podklady pro rozhodnutí, ale také naplnit zásadu materiální pravdy, zakotvenou v § 3 správního řádu.

Požadavek zjištění názoru nezletilého dítěte, které je účastníkem řízení, stanoví § 29 odst. 4 správního řádu. Z tohoto ustanovení vyplývá, že v řízení, jehož účastníkem je nezletilé dítě, které je schopno formulovat své názory, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn názor nezletilého dítěte ve věci. Za tím účelem správní orgán poskytne dítěti možnost, aby bylo vyslyšeno buď přímo, nebo prostřednictvím zástupce nebo příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Vyžaduje-li to zájem dítěte, lze jeho názor zjistit i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob zodpovědných za výchovu dítěte. V takovém případě správní orgán k úkonu přibere jinou vhodnou dospělou osobu. K názoru dítěte správní orgán přihlíží s přihlédnutím k jeho věku a rozumové vyspělosti.

Je zcela nepochybné, že kvalifikační předpoklady pro to, aby byl nezletilý vyslechnut na profesionální úrovni, mají pracovníci OSPOD. Podle § 51 odst. 5 písm. a) bod 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálně právní ochraně dětí“), je OSPOD povinen na žádost poskytnout soudu a správnímu úřadu údaje potřebné pro občanské soudní řízení a správní řízení, ale vzhledem k § 6 uvedeného zákona a souvisejícím ustanovením tak může učinit jen, vede-li k nezletilému spis, případně pokud má oprávněnou pochybnost o tom, že dotčené dítě by mohlo být vystaveno ohrožení. Pod § 6 zákona o sociálně právní ochraně dětí běžně případy týkající se změny příjmení nezletilých nespádají, a proto nelze v tomto režimu legitimně požádat OSPOD ani o šetření v rodině nebo výslech nezletilého.

OSPOD sice lze ustanovit opatrovníkem za souběžného splnění podmínek § 32 správního řádu a § 6 zákona o sociálně právní ochraně dětí, je však třeba dále dodat, že zjištění názoru nezletilého dítěte v rámci správního řízení automaticky neznamená, že by měl být dítěti v tomto řízení ustanovován opatrovník.

Jde o dva odlišné instituty. Účelem § 29 odst. 4 správního řádu je zjistit názor dítěte, které už je k vyjádření svého názoru mentálně způsobilé. Tím ovšem není nijak dotčeno jeho zákonné zastoupení.

Ustanovení opatrovníka přichází v úvahu pouze za předpokladu, že je naplněn některý z důvodů uvedených v § 32 odst. 2 správního řádu (např. pokud pro kolizi zájmů nemohou dítě zastupovat zákonní zástupci). Ustanovení opatrovníka ovšem neznamena, že by dítě nemělo být vyslechnuto za účelem zjištění jeho názoru. Osoba přítomná jeho výslechu přítom nemusí být (a obvykle ani nebude) jeho opatrovníkem.

V případech, kdy matriční úřad zjišťuje názor nezletilého dítěte, a k jeho výslechu nepovažuje za vhodné zvát jeho zákonné zástupce, může zvolit jakoukoli jinou vhodnou dospělou osobu (např. psychologa z pedagogicko-psychologické poradny, školního psychologa, jiného dospělého člena rodiny než jeho rodiče, učitele dítěte, ale třeba i jinou matrikářku z rozhodujícího matričního úřadu).

Z hlediska samotného stanoviska OSPOD je pak třeba dále uvést, že se nejedná o závazné stanovisko, jde ovšem o podklad, k němuž matriční úřad při svém rozhodování přihlíží a se kterým se současně musí vypořádat v rámci odůvodnění svého rozhodnutí.

29. Změna jména osvojeence po zrušení § 64 zákona o matrikách

otázky OSPOD KÚ OL

Otázka:

Jak se zrušený § 64 zákona o matrikách odráží v praxi v případě změn rodných jmen (těch, které byly dětem dány v době narození biologickými rodiči) na jména, které jim zvolí po právní moci rozsudku o osvojení dítěte osvojitelé? Jaké jsou podklady, které musí osvojitel doložit k žádosti a který matriční úřad je kompetentní k rozhodnutí o žádosti zákonných zástupců (osvojitelů) o změnu jména?

Odpověď MV:

S účinností od 1. 1. 2024 bylo právo osvojitelů do 6 měsíců od právní moci rozsudku o osvojení, nejpozději však do dosažení zletilosti osvojeence, zvolit osvojeci souhlasným prohlášením před matričním úřadem jiné jméno, popř. jména, než to, které měl zapsáno v matriční knize, zrušeno, a to zákonem č. 414/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Změna jména je tak nadále možná pouze ve správním řízení v souladu s § 72a násl. zákona o matrikách.

Otázka:

Většina soudů v rámci řízení o osvojení ve výroku rozsudku uvádí v souladu

s § 443 ZŘS nové příjmení dítěte. Jeden ze soudů ve výroku navíc uvádí i změněné jméno dítěte, přičemž to odůvodňuje uvedeným ustanovením ZŘS.

Je matriční úřad povinen změnu jména podle pravomocného rozsudku o osvojení provést, nebo i v tomto případě je pro změnu jména dítěte klíčové, aby o změnu jména požádali zákonní zástupci, coby osvojitelé, samostatnou žádostí na matričním úřadu?

Odpověď MV:

V případě, že soud rozhodne o změně jména nezletilého dítěte, je třeba postupovat v souladu s informací MV č. 11/2023 ze dne 7. prosince 2023 ve věci kompetenčního sporu.

Ve věci změny příjmení dále uvádíme následující.

Podle § 451 odst. 2 zákona ZŘS, ve znění účinném do 31. prosince 2023 platilo, že je-li to třeba, rozhodne soud o příjmení osvojence. S účinností od 1. ledna 2024 však uvedené ustanovení bylo zrušeno a soudy by tedy již v souvislosti s určováním příjmení osvojence měly respektovat nová pravidla obsažená v občanském zákoníku a v zákoně o matrikách.

V případě, že soud rozhodne o změně příjmení nezletilého dítěte, je také třeba postupovat v souladu s informací MV č. 11/2023 ze dne 7. prosince 2023 ve věci kompetenčního sporu.

V dané souvislosti je ale třeba současně upozornit na čl. II bodu 1 zákona č. 414/2023 Sb., kterým se mění zákon o matrikách, občanský zákoník a další související zákony, podle kterého platí, že podání učiněná přede dnem 1. ledna 2024 se vyřizují podle dosavadních právních předpisů.

S danou problematikou souvisí též usnesení zvláštního senátu ze dne 27. června 2024, č. j. Konf 17/2023-24.

30. Ohlašování úmrtí cizince České správě sociálního zabezpečení

Podle § 11 odst. 2 zákona č. 582/1994 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění, jsou příslušné úřady pověřené vedením matrik povinny písemně sdělovat České správě sociálního zabezpečení v Praze údaje o úmrtí občanů starších 15 let, a to do dvou týdnů ode dne zápisu do příslušné matriky. Povinnost podle věty první plní tyto úřady zasláním opisu úmrtního listu. V praxi se však matriční úřady setkávají s tím, že Česká správa sociálního zabezpečení reklamuje neplnění této oznamovací povinnosti v případě úmrtí cizích státních občanů. Podle našeho názoru však matriční úřady nemají pro oznamování všech úmrtí cizích státních občanů České správě sociálního zabezpečení v Praze zákonnou oporu.

MHP

Odpověď MV:

Příslušné úřady pověřené vedením matrik podle § 11 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, jsou povinny písemně sdělovat České správě sociálního zabezpečení v Praze údaje o úmrtí občanů starších 15 let, a to do dvou týdnů ode dne zápisu do příslušné matriky. Povinnost plní tyto úřady zasláním opisu úmrtního listu.

Z výše uvedeného zákona nevyplývá povinnost pro matriční úřady oznamovat České správě sociálního zabezpečení úmrtí cizích státních občanů.

Ustanovení § 158b odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, stanoví, že matriční úřad oznamuje policii za účelem provozování informačního systému cizinců údaje o matričních událostech a matričních skutečnostech cizinců. Na základě uvedeného zasílají matriční úřady Ředitelství služby cizinecké policie bez zbytečného odkladu kopie matričních dokladů (viz informace MV č. 12/2017). Oznamovací povinnost v případě úmrtí všech cizích státních občanů vůči České správě sociálního zabezpečení matriční úřad nemá.

31. Překlad uzbeckého jména po otci

Při kontrolách na úseku matrik bylo zjištěno, že v případě uzbeckých státních občanů překladatelé přistupují odlišně při překládání jmen po otci. Odlišný je pak návazně i postup matričních úřadů při zapisování tohoto údaje do matriční knihy. Například pokud je v uzbeckém oddacím listu uvedeno patronymum „AZIZJON O'G'LI“, překladatel doslova patronymum přeloží „Azizzonův syn“, resp. u žen patronymum „BAHROMJON QIZI“ přeloží „Bachromžonova dcera“. Někdy je však patronymum, např. „MIRZAMUROD O'G'LI“, přeloženo de facto v anglické transkripci jako „Mirzamurod uglí“, resp. patronymum pro ženu „NORMUROD QIZI“ jako „Normurod kizi“. Podle našeho názoru by bylo vhodné zapisování otčestev u uzbeckých státních občanů do matričních zápisů sjednotit. Jak však mají matriční úřady při zapisování otčestev u uzbeckých státních občanů správně postupovat, když podle zápisu z porady MV s KÚ z roku 2017 (str. 7) je třeba respektovat cizozemské matriční doklady, respektive jejich úřední překlady, a patronyma do matričních knih uvádět? Mají zapisovat do matričních knih otčestva v doslovném českém tvaru např. „Mirzamurodův syn“, resp. „Normurodova dcera“, v anglické transkripci „Mirzamurod uglí“, resp. „Normurod kizi“ nebo slova „syn“, resp. „uglí“, a „dcera“, resp. „kizi“ vynechat, když se nejedná o jméno?

MHP

Odpověď MV:

K dotazu jsme si vyžádali posouzení soudního překladatele se specializací na uzbečtinu a tádžičtinu Ing. Dalera Kamiloviče Abdurachmanova, který ve svém

stanovisku uvádí:

„V uzbeckém právním a jazykovém systému je patronymum (např. Azizjon O'g'li, Bahromjon Qizi) součástí úředního jména. Je uváděno ve všech rodných, oddacích a dalších matričních listinách. Jeho přesný překlad nebo přepis má zásadní význam pro jednoznačnou identifikaci osoby a její právní postavení.

Doporučuji jednotný přepis uzbeckých patronym v českých matričních dokumentech ve formě:

Originál (uzbečtina)

O'G'LI

QIZI

Doporučený český přepis

ugli

kizi

Příklady správného zápisu:

- Azizžon ugli
- Bachromžon kizi

Tato forma je:

- jazykově neutrální a věrná originálu,
- vhodná pro identifikaci osob v registrech,
- v souladu se zásadami správního řádu (jednoznačnost, srozumitelnost),
- použitelná i v zahraničí (konzistence s mezinárodní praxí).“

32. Přepis vietnamských jmen

Návazně na bod 44 zápisu z porady MV s KÚ z roku 2024 a informaci MV č. 2/2025 upozorňujeme, že uvedené pravidlo pro zápis vietnamských jmen neplatí ve všech případech. Ve znaleckém posudku na mužské vietnamské jméno Lân byl doporučen jeho zápis s vietnamskou diakritikou.

MHP

Odpověď MV:

Informace MV č. 2/2025 byla odsouhlasena jak zástupci vietnamské menšiny v Radě vlády pro národnostní menšiny, tak soudní znalkyní se specializací na vietnamštinu PhDr. Lucií Hlavatou, Ph.D. Došlo ke shodě na tom, že vzhledem ke složitosti vietnamské diakritiky je vhodnější nepostupovat podle nařízení vlády č. 594/2006 Sb. a přepisovat vietnamská jména bez jakýchkoli diakritických znamének. Soudní znalkyně je shodou okolností autorkou předloženého znaleckého posudku na jméno Lân. Znalecký posudek dokládá, že Lân je existující vietnamské jméno vhodné pro muže a že takto je zapsáno ve správné pravopisné podobě. Dále je zcela výjimečně doporučeno, aby toto jméno bylo zapsáno s diakritikou, protože by mohlo dojít k záměně s ženským jménem Lan, které má jiný význam.

Důvodem pro vydání Informace MV č. 2/2025 byla velká složitost vietnamské diakritiky a potřeba jednotného a předvídatelného postupu matričních úřadů bez ohledu na to, jaký může mít zápis jmen dopad, tedy bez ohledu na možné zkreslení apod. Případ popsany v dotazu je tak zcela ojedinělý, a proto považujeme za

žádoucí postupovat při přepisu vietnamských jmen podle Informace MV č. 2/2025. Autorka znaleckého posudku byla s tímto stanoviskem seznámena.

33. Upřesnění rozhodnutí soudu o osvojení

Matriční úřad se setkal s tím, že soud oznámil osvojení nezletilého dítěte bez uvedení informace, zda se jedná o osvojení zrušitelné nebo nezrušitelné. Vzhledem ke skutečnosti, že se jednalo o první osvojení dítěte osvojiteli a v oznámení nebylo uvedeno, že se jedná o osvojení nezrušitelné, jevílo by se spíše jako pravděpodobnější, že se jedná o osvojení zrušitelné. Matrikářka však následně obdržela předmětný rozsudek soudu o osvojení, ze kterého vyplynulo, že se jednalo o osvojení nezrušitelné. Bylo by možné MSpr požádat, aby přílohou oznámení o osvojení byl vždy i samotný rozsudek? Po této zkušenosti totiž nelze provedení dodatečného záznamu o osvojení pouze na základě oznámení soudu matričním úřadům doporučit.

MHP

Odpověď MV:

K této otázce jsme oslovili přímo MSpr, jehož stanovisko je následující.

Podle ustanovení § 83 odst. 1 zákona o matrikách jsou soudy povinny zasílat příslušnému matričnímu úřadu oznámení o vydaných rozhodnutích, která mají vliv na matriční události a matriční skutečnosti zapisované do matričních knih.

MSpr vydalo sdělení č. 1/2017 ze dne 29. 12. 2017, č. j. 12/2017-OJDORG/43, o vydání vzorů „tr. ř., o. s. ř., z. ř. s., k. ř., d. ř.“, doporučených pro používání v trestním a v občanském soudním řízení, a to ve smyslu § 3 odst. 1 Instrukce č. 4/2017 ze dne 23. 10. 2017, č. j. 12/2017-OJD-ORG/36, o soudních písemnostech, ve znění další instrukce. Sdělení upravuje mimo jiné vzor č. 53 – oznámení matričnímu úřadu o osvojení nezletilého dítěte, a to ve skupině „z. ř. s.“

Po konzultaci s gesčně příslušným Odborem strategie a koncepce justice a po zvážení všech okolností bude navržena změna vzoru č. 53, aby nově obsahoval přímo i výrok rozhodnutí, což by mělo být pro matriční úřady dostačující (povinnost zasílat samotné rozhodnutí ze zákona neplyne). Upravený vzor bude zaslán soudům k připomínce a pokud nenastanou neočekávané komplikace, mohl by se co nejdříve začít používat.

34. Potvrzení o stavu a pobytu občanů Běloruska

Krajské úřady obdržely v únoru letošního roku informaci MV 1/2025 o tom, že Bělorusko již od 1. 1. 2025 nevydává doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství. Podle § 35 odst. 1 písm. d) zákona o matrikách však snoubenec cizinec připojuje k předepsanému tiskopisu rovněž potvrzení o osobním stavu a pobytu. Potvrzení o osobním stavu je pak třeba předkládat i při narození dítěte.

Zda Bělorusko nadále vydává doklad o osobním stavu a potvrzení o pobytu v Bělorusku, jak je uvedeno v tabulce MV, informace 1/2025 neobsahuje. Dosud potvrzení o stavu vydával Úřad pro zápis občanského stavu (ZAGS), který provádí a registruje v Bělorusku sňatky. Příslušnost byla dána bydlištěm podobně jako v ČR. Získali jsme rovněž informaci, že osobní stav je možné zjistit z běloruského národního pasu. Pokud je v něm uvedena poznámka o vstupu do manželství, je držitel/ka pasu ženatý, popř. vdaná. Pokud tato poznámka uvedena v národním pase není, osoba není v platném manželství. Bylo by možné oslovit Velvyslanectví Běloruska v ČR s žádostí o doplnění potřebných informací o potvrzení o stavu a pobytu?

MHP

Odpověď MV:

Z Informace č. 1/2025 vyplývá, že Bělorusko nevydává doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství, který lze nahradit prohlášením o osobním stavu. V září Ministerstvo vnitra obdrželo novou nótu Běloruska, na základě které bude vydána nová metodická informace. Na MZV byl odeslán dotaz, týkající se potvrzení o pobytu, avšak k tomuto dotazu nemáme zatím odpověď.

35. Venezuela – právní způsobilost k uzavření manželství

V tabulce MV je uvedeno, že Venezuela vydává doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství i potvrzení o stavu a pobytu. Na SharePointu MV jsme dohledali, že Velvyslanectví ČR v Bogotě v roce 2020 potvrdilo, že doklad potvrzující právní způsobilost k uzavření manželství se nazývá „Carta de Soltería“ a má formu affidavitu (místopřísežného prohlášení) před notářem a třemi svědky. O doklad o právní způsobilosti se tedy podle našeho názoru nejedná. Matriční úřad může tedy mít podle nás za prokázané, že doklad o právní způsobilosti Venezuela nevydává. Nicméně prohlášení před notářem nahrazující doklad o právní způsobilosti je občan Venezuely povinen vždy k uzavření manželství předložit. Velvyslanectví ČR v Bogotě dále potvrdilo, že Venezuela vydává potvrzení o bydlišti. Toto potvrzení vydává Národní volební komise a nazývá se „Carta de Residencia“. Potvrzení o osobním stavu pak vydává Občanský registr (Registro Civil). Nicméně venezuelští státní občané v současné době poukazují na nestabilní politickou situaci v zemi a tvrdí, že potřebné doklady nemohou předložit. Je možné shora uvedená potvrzení o stavu a pobytu, popř. prohlášení o neexistenci překážek k uzavření manželství, vyřídit na Velvyslanectví Venezuely v Berlíně? Uvítali bychom také jakoukoliv oficiální informaci MZV o situaci ve Venezuele, resp. informaci o tom, zda je nebezpečné tuto zemi za účelem vyřízení potřebných dokumentů navštívit.

MHP

Odpověď MV:

K této otázce jsme požádali o vyjádření MZV, jehož stanovisko, resp. stanovisko zastupitelského úřadu v Bogotě, je následující.

Dokladem potvrzujícím právní způsobilost k uzavření manželství je v případě Venezuely opravdu zmíněná *Carta de Soltería*. Existence jiného dokumentu nám známa není. Doklad je možné získat na matrice (*Registro Civil*), či na konzulátech/velvyslanectvích Venezuely.

Potvrzením o bydlišti je *Constancia/Carta de Residencia*. Dá se opatřit u Národní volební komise (*Consejo Nacional Electoral – CNE*), či Migrační a cizinecké služby (*Servicio Administrativo de Identificación, Migración y Extranjería - SAIME*), popř. v zahraničí na konzulátech/velvyslanectvích Venezuely.

Potvrzením o osobním stavu je *Declaración jurada*, vydává ho matrika, stejně jako konzuláty/velvyslanectví Venezuely.

Co se konkrétně Venezuelského zastupitelského úřadu v Berlíně týče, ten by výše zmíněné dokumenty poskytovat měl, nicméně nemůžeme s jistotou říci, zda tomu tak opravdu je a zda funguje v plné kapacitě. Venezuelská vláda se potýká se závažným nedostatkem financí, kterým trpí i tamní ministerstvo zahraničních věcí, a důsledkem je např. uzavření konzulátu ve Frankfurtu. Je tedy možné, že se i konzulární oddělení v Berlíně potýká s problémy. Téměř jistě je plně funkční venezuelský konzulát v Madridu (z důvodu velkého počtu Venezuelců ve Španělsku).

Pokud jde o situaci v zemi, ta je z politického a ekonomického hlediska velice nestabilní, a mohou se s ní pojít potíže jak administrativní, tak bezpečnostní. Průtahy a špatná spolupráce ze strany venezuelských úřadů je častý jev, a žádosti, byť i o banální dokumenty, se mohou zkomplikovat. Pokud někdo ze země odešel např. z politických důvodů (tj. afiliace k opoziční straně, veřejné vystupování proti režimu a odlišné názory, participace v NGOs atp.), vystavoval by se při návratu značnému bezpečnostnímu riziku. Obecně lze konstatovat, že vyžadovat cestu do Venezuely za účelem vyřízení administrativních záležitostí je neadekvátní.

Naším doporučením by bylo v běžných případech akceptovat výše zmíněné dokumenty a brát v potaz možné průtahy při jejich zajišťování na zastupitelských úřadech Venezuely v Evropě, často nezpůsobené žadatelem.

Vždy je ale nutné posuzovat každou žádost individuálně.

36. Zápis dohody o příjmení u partnerů

V případě uzavření partnerství po 1. 1. 2025 mají snoubenci možnost učinit dohodu podle § 660 občanského zákoníku s výjimkou dohody pro společné děti. Z metodiky MV k partnerství vyplynulo, že v oddíle matriční knihy týkající se dohody o příjmení „každý své dosavadní a děti příjmení“ má matriční úřad uvést dosavadní příjmení snoubenců. Vzhledem ke skutečnosti, že v případě manželství se v tomto

oddíle uvede příjmení pro společné děti manželů v mužském a ženském tvaru, je postup nastavený MV značně problematický. Odlišný postup přinese do budoucna nejasnosti, a to především až bude uzákoněno „manželství pro všechny“ a i stejnopohlavní páry budou činit dohodu pro společné děti. Problém s odlišným postupem u manželů a partnerů je problematický i pro matriční programy. Proto navrhuje oddíl matriční knihy „každý své dosavadní a děti příjmení“ u partnerů, kteří si ponechali každý své dosavadní příjmení, proškrtnout, neboť dohoda pro společné děti se nečiní, a tudíž se jedná o údaj objektivně neexistující. Pro přehlednost je možné zvážit i záznam do příslušného oddílu, že si partneri ponechali každý své dosavadní příjmení.

MHP

Odpověď MV:

Dojde-li k uzavření partnerství a snoubenci při sňatečném obřadu prohlásí, že si ponechají svá příjmení, přichází v úvahu níže uvedené varianty zápisu dohody o příjmení do matriční knihy manželství do kolonky „Dohoda o příjmení“ – „každý své dosavadní a děti příjmení“. (Pro úplnost lze dodat, že oddací list pro partnerství kolonku „dohoda o příjmení pro děti“ neobsahuje, a to na rozdíl od oddacího listu pro manželství).

Varianta 1:

Dohoda snoubenců o příjmení se запиše do matriční knihy manželství do kolonky „Dohoda o příjmení“ – „každý své dosavadní a děti příjmení“, přičemž zde uvedená příjmení budou považována pouze za dohodu o příjmení partnerů, nikoli za dohodu o příjmení jejich dětí, a to s ohledem na aktuální právní úpravu obsaženou zejména v občanském zákoníku. V zájmu odstranění jakýchkoli pochybností by matriční úřad v případě zápisu partnerství učinil do matriční knihy manželství v části „Záznamy a opravy před podpisem“ zápis obsahující informaci, že dohoda o příjmení se vztahuje pouze na příjmení partnerů/partnerek.

DOHODA O PŘÍJMENÍ	společné -----
	každý své dosavadní a děti příjmení Černá - Novotná
	spolu s příjmení společným bude ----- užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, tj: -----
Záznamy a opravy před podpisem	
Zapsáno na základě protokolu o uzavření manželství/partnerství (~~cizozemského matričního dokladu~~) vyhotoveného (dne, kým)	
<i>Dohoda o příjmení se vztahuje pouze na příjmení partnerek. 15. 5. 2025 Magistrátem města Pardubice</i>	

Varianta 2:

Kolona v matriční knize manželství „Dohoda o příjmení“ se proškrtně pro neexistenci údaje objektivně neexistujícího, tj. byly by tak fakticky proškrtnuty všechny tři možné varianty dohody o příjmení. Současně je však třeba dohodu o příjmení do matriční knihy manželství zaznamenat, a to v části „Záznamy a opravy před podpisem“, kde by byl obsažen zápis obsahující informaci, že partneři/partnerky učinili/učinily dohodu o tom, že si každý/každá ponechá své dosavadní příjmení.

DOHODA O PŘÍJMENÍ	společné -----
	každý své dosavadní a děti příjmení -----
	spolu s příjmení společným bude ----- užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, tj: -----
Záznamy a opravy před podpisem	
Zapsáno na základě protokolu o uzavření manželství/partnerství (~~cizozemského matričního dokladu~~) vyhotoveného (dne, kým)	
<i>Partnerky učinily dohodu o příjmení, že si každá ponechá své dosavadní příjmení, tj. Černá – Novotná. 15. 5. 2025 Magistrátem města Pardubice</i>	

MV doporučuje variantu č. 1, která je v souladu s informací MV č. 13/2024 ze dne 11. 12. 2024 (č. j. MV-5089-14/VS-2024) a tuto informaci doplňuje.

37. Uzavření manželství registrovaných partnerů ve Španělsku

Čeští státní občané vstoupili na území ČR do registrovaného partnerství a následně ve Španělsku z majetkových důvodů uzavřeli manželství. Španělské úřady o vstupu do registrovaného partnerství věděly a návazně na to uvedly do španělského oddacího listu příslušný osobní stav snoubenců (registrované partnerství). Po 1. 1. 2025 by partneři chtěli manželství uzavřené ve Španělsku zapsat jako partnerství podle občanského zákoníku v ČR. Podle čl. II bodu 2 vyhlášky č. 345/2024 Sb. se registrované partnerství nebo obdobný poměr osob stejného pohlaví, uzavřené v cizině přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky, které nebyly do zvláštní matriky zapsány přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky, do zvláštní matriky zapíší jako partnerství. Podle našeho názoru je v nastíněném případě na místě postup podle čl. II bodu 2 cit. vyhlášky, neboť podmínky cit. ustanovení jsou splněny. Do zápisu registrovaného partnerství pak matriční úřad

poznamená, že registrované partnerství provedením zápisu partnerství do matriční knihy manželství vedené zvláštní matrikou v Brně zaniklo. Nesouhlasíme s názorem, že partneri mají vstupovat do partnerství podle občanského zákoníku, neboť je oddací matrice známo, že osobní stav „registrované partnerství“ není pravdivé. Rovněž nesouhlasíme s názorem, že mají partneri podat žádost o zrušení registrovaného partnerství, neboť by tento postup mohl mít dopad do majetkoprávní roviny partnerů

MHP

Odpověď MV:

K této otázce jsme požádali o stanovisko MSpr, které je následující.

Dle poskytnutých informací uzavřeli čeští občané v ČR registrované partnerství a následně ve Španělsku vstoupili do manželství. Podle čl. 46 španělského královského dekretu ze dne 24. 7. 1889, kterým se vydává občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „CC“), se ve Španělsku nemohou vzít ti, kteří jsou vázáni manželským svazkem. Manželství má přitom stejný obsah pro osoby opačného i stejného pohlaví (čl. 44 CC). Tato právní úprava platí v celém Španělsku, na území jednotlivých španělských autonomních regionů dále existuje možnost uzavření civilních partnerství (tzv. *pareja de hecho*, což lze přirovnat k registrovanému partnerství v ČR).¹ I civilní partnerství je třeba nejprve zrušit, aby bylo možné uzavřít manželství.²

Způsobilst k uzavření manželství je třeba posuzovat podle práva státu, jehož je snoubenec státním příslušníkem (srov. čl. 9 odst. 1 CC),³ v daném případě tedy právním řádem ČR.

Odhlédneme-li od skutečnosti, že manželství v ČR mohou uzavírat pouze osoby opačného pohlaví,⁴ manželství nemůže podle § 674 občanského zákoníku uzavřít osoba, která již dříve uzavřela manželství, ani osoba, která již dříve vstoupila do registrovaného partnerství nebo jiného obdobného svazku uzavřeného v zahraničí, jestliže toto manželství, registrované partnerství nebo jiný obdobný svazek uzavřený v zahraničí trvá. Překážkou manželství je tak i existence jiného svazku, což platí i ve vztahu k partnerství (viz § 655 odst. 2 občanského zákoníku). Český právní řád nicméně umožňuje, aby k zániku registrovaného partnerství došlo zároveň se vznikem

---

¹ Viz informace na: <https://www.immigrationspain.es/en/marriage-vs-civil-union/>.

² Viz informace na: <https://www.immigrationspain.es/en/civil-partnership/>.

³ Konsolidované znění královského dekretu ze dne 24. 7. 1889, kterým se vydává občanský zákoník (*Código civil*), je dostupné ve Státním úředním věstníku (*Boletín Oficial del Estado*) na: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1889-4763>.

⁴ Nemožnost uzavřít manželství osob stejného pohlaví nemusí být ve Španělsku posuzována jako překážka manželství, srov. Maria de los Reyes Perez, Maria Angeles Serrano, *El matrimonio entre personas del mismo sexo en la legislación española y en el derecho internacional privado*. 7. 10. 2014, dostupné na: <https://noticias.juridicas.com/conocimiento/articulos-doctrinales/4934-el-matrimonio-entre-personas-del-mismo-sexo-en-la-legislacion-espanola-y-en-el-derecho-internacional-privado/>.

partnerství (tedy v jeden okamžik na základě jednoho právního jednání). Existenci dvou různých svazků mezi týmiž osobami však možná není.

Pokud tedy došlo ke vzniku manželství ve Španělsku bez zrušení českého registrovaného partnerství (dle informací od španělské delegace na jednání Evropské soudní sítě ve věcech občanských a obchodních, které nám poskytli kolegové z Mezinárodního odboru civilního, mohlo ke vzniku nového svazku dojít spíše než k uznání stávajícího svazku jako manželského), bylo by třeba aplikovat ustanovení § 680 občanského zákoníku a toto manželství posoudit jako neplatné. Zákonné překážky manželství je totiž třeba posuzovat ke dni uzavření manželství, stejně jako neplatnost manželství, proto nelze použít právní úpravu zákona č. 123/2014 Sb., kterým se mění občanský zákoník a další související zákony, která nabyla účinnosti až po uzavření manželství (k právnímu jednání, které by mohlo mít za následek zánik předchozího svazku, došlo v době, kdy automatický zánik předchozího svazku český právní řád neumožňoval).

V této souvislosti je možné zmínit ještě ustanovení § 682 občanského zákoníku. podle kterého manželství nelze prohlásit za neplatné, pokud již došlo k nápravě. Pokud by v mezidobí došlo k zániku registrovaného partnerství např. jeho zrušením, došlo by ke konvalidaci právního jednání a manželství uzavřené ve Španělsku by v ČR mohlo být zapsáno jako partnerství podle § 655 odst. 2 občanského zákoníku.

S ohledem na poznámku ve španělském oddacím listu ohledně registrovaného partnerství je otázkou, zda nedošlo pouze k uznání českého registrovaného partnerství na území Španělska a jeho zapsání jako manželství,⁵ neboť potom by se jednalo pořád o stejný svazek (z pohledu českého práva o registrované partnerství).

38. Zápis jména a příjmení zemřelého cizince

Ze zápisu z porady MV s KÚ z roku 2024 (str. 17) vyplynulo, že má-li matriční úřad k dispozici český matriční doklad nebo cizozemský matriční doklad s úředním překladem do českého jazyka, zapíše jméno a příjmení zemřelého do matriční knihy dle tohoto matričního dokladu a pouze v ostatních případech ve tvaru uvedeném latinkou v cestovním dokladu - § 21 odst. 4 zákona o matrikách. Jak však postupovat v situaci, kdy např. Velvyslanectví Ukrajiny uvede do potvrzení o údajích o zemřelém tvar jeho jména a příjmení v přepisu do češtiny v souladu s nařízením vlády č. 594/2006 Sb. a do závorky i podobu uvedenou v cestovním pasu? Podle našeho názoru by mělo být jméno a příjmení do matriční knihy v tomto případě zapsáno v české transkripci a do poznámky úmrtního listu by mělo být uvedeno jméno a příjmení dle cestovního pasu – § 26 odst. 7 zákona o matrikách.

MHP

Odpověď MV:

---

⁵ Viz tamtéž, autoři uvádí, že i to je možné.

V tomto případě záleží na tom, jaký doklad bude k zápisu úmrtí předložen. Půjde-li o cizozemský matriční doklad s úředním překladem do českého jazyka, přepíše se jméno a příjmení zemřelého do matriční knihy a na matriční doklad v souladu s nařízením vlády č. 594/2006 Sb. Pokud bude předložen pouze doklad, který obsahuje českou transkripci jména a příjmení, ale není úředním překladem do českého jazyka (např. potvrzení o údajích), nelze se spolehnout na to, že jméno a příjmení je přepsáno v souladu s nařízením vlády č. 594/2006 Sb. Pokud tedy není doklad o tom, že by zemřelému byl vydán český matriční doklad, zapíše se jeho jméno a příjmení ve tvaru uvedeném latinkou v jeho CD. Má-li matrika k dispozici český matriční doklad nebo úřední překlad cizozemského matričního dokladu a také CD, zapíše jméno a příjmení podle matriční identity a tvar uvedený latinkou v CD zapíše podle § 26 odst. 7 zákona o matrikách do poznámky.

39. Rodné příjmení dítěte neznámého otce po sňatku matky

Změní se dítěti bez otce, jehož matka při vstupu do manželství shodně s manželem prohlásila, že příjmení určené pro jejich ostatní děti bude mít i toto dítě (§ 862 odst. 2 občanského zákoníku), rodné příjmení? Podle našeho názoru se ustanovení § 68 odst. 2 písm. e) zákona o matrikách týká výhradně situací, kdy rodiče dítěte po jeho narození uzavřou mezi sebou manželství, a proto se v tomto případě dítěti rodné příjmení nezmění.

MHP

Odpověď MV:

Ustanovení § 862 odst. 2 občanského zákoníku se týká situace, kdy matka dítěte, jehož otec není znám, uzavře manželství s mužem, který není otcem dítěte a oba shodně prohlásí před matričním úřadem, že příjmení určené pro jejich ostatní děti bude mít i toto dítě. Naopak § 68 odst. 2 písm. e) zákona o matrikách se použije v případě uzavření manželství rodičů dítěte po jeho narození dítěte. Pokud tedy matka dítěte uzavírá manželství s mužem, který není otcem dítěte, rodné příjmení dítěte se nemění.

40. Rodově neutrální příjmení

Bod 39 zápisu z porady MV s KÚ z roku 2024 týkající se rodově neutrálních příjmení, resp. vyjádření ÚPJČ, nesprávně interpretuje zákon o matrikách. Cit. zákon stále rozlišuje příjmení ženské, mužské a neutrální. Tvrdit, že označení „mužský tvar“ je přežitek, je tedy z hlediska zákonné úpravy nesmyslný. Ustanovení § 69 zákona o matrikách stále stanoví, že příjmení žen se tvoří v souladu s pravidly české mluvnice. A pokud chce žena užívat příjmení v mužském tvaru, musí o to požádat. Závěr, že mužský tvar příjmení je základní neboli neutrální, proto

považujeme z hlediska systematiky zákona o matrikách za zcela chybný. Bylo by na místě na toto ÚPJČ upozornit a stanovisko upravit tak, aby odpovídalo zákonu.

MHP

Odpověď MV:

Úvodem je nutno připomenout, že zákon mužský, ženský ani neutrální tvar příjmení nedefinuje. Pouze říká, že příjmení ženy se tvoří v souladu s pravidly pravopisu. Z toho vyplývá, že tvary příjmení nestanoví zákon, ale pravidla jazyková. Proto je jazykovědný pohled relevantní a nemůže být v rozporu se zákonem. Spojení „mužský tvar“, které je používáno i v zákoně o matrikách, pochází z doby, kdy se příjmení ženy tvořilo v převažující většině případů tzv. v souladu s pravidly české mluvnice, to znamená přechýlením příjmení muže. Nepřechýlený tvar příjmení byl v minulosti vyhrazen mužům a ženy ho mohly užívat pouze ve výjimečných případech stanovených zákonem. V současnosti může na základě § 69a odst. 1 zákona o matrikách kterákoli žena požádat o zápis svého příjmení bez přechýlení a nemusí splňovat žádné podmínky ani dokládat žádné skutečnosti. Užívání nepřechýleného příjmení ženami je stále běžnější, a proto termín „mužský tvar“ do určité míry ztrácí svůj původní význam.

Spojení „neutrální příjmení“ se v zákoně o matrikách vyskytuje pouze jednou, a to v § 72a odst. 1, který dává fyzickým osobám procházejícím změnou pohlaví možnost používat neutrální jméno a příjmení, tedy takové, ze kterých není zřejmé pohlaví nositele. Protože neutrální příjmení zákon nedefinuje, je třeba opět vycházet z jazykové definice ÚPJČ, který v roce 2024 ve svém stanovisku k našemu dotazu uvedl, že *„neutrální příjmení pravděpodobně nelze definovat jinak než jako podobu příjmení, která je oficiálně a pravidelně užívána muži i ženami.“* V době, kdy zákon v zásadě neumožňoval ženám používat „mužský tvar“ příjmení, se v souladu s pravidly české mluvnice nabízela jako neutrální příjmení zakončená na-ů nebo -ých, u kterých se mužský a ženský tvar neliší. V současnosti, kdy mohou ženy bez omezení užívat mužský tvar příjmení, může základní („mužský“) tvar příjmení (ať už českého nebo cizojazyčného) jednoznačně plnit také roli příjmení neutrálního, protože ze samotného příjmení se nepozná, je-li nositelem muž nebo žena. Naopak se domníváme, že právě dříve užívaná neutrální příjmení jako Petřů, Nováků nebo Dvorských by mohla spíše naznačovat, že jde o osobu v tranzici než mužský tvar příjmení. Jestliže tedy změnu pohlaví zahájila žena, není problém, aby podle § 72a odst. 1 zákona o matrikách prohlásila, že bude užívat své příjmení v neutrálním tvaru, tj. i v podobě, která je pravidelně užívána muži. Po ukončení tranzice již nemusí měnit své příjmení.

Muž, který zahájí změnu pohlaví, si může v průběhu tranzice i po změně pohlaví ponechat příjmení v mužském tvaru. Neučiní-li prohlášení při zahájení léčby, že bude užívat neutrální příjmení (§ 72a odst. 1 zákona o matrikách) a současně neučiní po změně pohlaví na ženské prohlášení podle § 72a odst. 2 zákona o matrikách, uvede matriční úřad v knize narození její příjmení v souladu s pravidly

české mluvnice ve tvaru odpovídajícím novému pohlaví, tedy v přechýlené podobě (§ 72a odst. 4 zákona o matrikách). Obdobně se postupuje i v případě, když muž, který zahájil změnu pohlaví, učinil podle § 72a odst. 1 zákona o matrikách prohlášení, že bude užívat neutrální příjmení a současně neučinil prohlášení při ukončení léčby, že bude užívat jiné příjmení (§ 72a odst. 2 zákona o matrikách). Zde je třeba vyjít z § 69 odst. 1 zákona o matrikách, podle kterého platí, že příjmení žen se tvoří v souladu s pravidly české mluvnice. Takový postup je nutný s ohledem na to, že současná právní úprava by jinak neumožnila po změně pohlaví na ženské změnit tvar příjmení na přechýlený. Proto je vhodné osoby procházející tranzicí o těchto souvislostech poučit.

Pro úplnost lze dodat, že dotčená fyzická osoba je následně oprávněna podle § 69a odst. 1 zákona o matrikách požádat matriční úřad o užívání příjmení v mužském tvaru.

41. Příjmení dítěte v partnerství

Matriční úřad se setkal s případem, kdy partnerka po uzavření partnerství podle občanského zákoníku plánuje přiosvojit dítě partnerky, které nemá v rodném listu uvedeno otce. Partnerky se při uzavření partnerství dohodly, že budou užívat společné příjmení po partnerce, která není matkou dítěte. Partnerky si přejí, aby dítě užívalo shodné příjmení. Je možné aplikovat § 19 odst. 1 věty poslední zákona o matrikách? Nebo by bylo možné uplatnit postup podle § 862 odst. 2 občanského zákoníku?

MHP

Odpověď MV:

Podle § 655 odst. 2 občanského zákoníku mj. platí, že nestanoví-li zákon nebo jiný právní předpis jinak, vztahují se na partnerství a práva a povinnosti partnerů ustanovení o manželství, právech a povinnostech manželů obdobně.

Osvojuje-li dítě manžel rodiče dítěte, osvojitelem je jednotlivec, ale rodiči dítěte jsou osoby dvě (nedochází k zániku příbuzenského poměru mezi dítětem a původním rodičem/rodinou). Je-li tedy dítě osvojováno manželem svého rodiče, stává se dítětem společným, pro určení příjmení dítěte existují dva rodiče, tj. postupuje se analogicky podle § 860 občanského zákoníku. Podle § 860 odst. 1 občanského zákoníku platí, že dítě má společné příjmení rodičů nebo příjmení jednoho z nich určené pro společné děti manželů. Nemá-li dítě příjmení podle § 860 odst. 1 občanského zákoníku, zvolí rodiče pro dítě příjmení jednoho z nich; jinak jeho příjmení určí soud (§ 860 odst. 2 občanského zákoníku). Dověřilo-li dítě 12 let, je třeba, aby se změnou svého příjmení souhlasilo (§ 863 odst. 1 občanského zákoníku).

V souladu s § 800 odst. 1 občanského zákoníku je s účinností od 1. 1. 2025 možné, aby se osvojitelem stal i partner, je-li rodičem dítěte druhý z partnerů. Při určování příjmení dítěte osvojeného jedním z partnerů se s ohledem

na § 655 odst. 2 občanského zákoníku vychází z obdobných ustanovení jako v případě osvojení dítěte manželem rodiče dítěte, tj. z § 860 a § 863 odst. 1 občanského zákoníku.

Při uzavření partnerství neuzavírají partneři dohodu o příjmení společných dětí a příjmení dětí se určuje až k okamžiku zápisu společného dítěte partnerů do matriky, resp. osvojení dítěte. Rozhodne-li soud o osvojení dítěte partnerem, zapíše se dítěti při zápisu osvojení do matriky příjmení obdobně podle pravidel stanovených v § 19 odst. 1, 3 a 8 zákona o matrikách. Mají-li v konkrétním případě partnerky společné příjmení, přičemž z jejich oddacího listu by neměla vyplývat dohoda o příjmení dítěte, zapíše se při zápisu osvojení dítěti společné příjmení (§ 860 odst. 1 občanského zákoníku, § 19 odst. 1 zákona o matrikách). Dohodou je možné určit příjmení, které v době, kdy k dohodě došlo, má jeden z rodičů nebo dítě (§ 860 odst. 2 občanského zákoníku, § 19 odst. 2 zákona o matrikách). Dověřilo-li však dítě 12 let, musí se změnou svého příjmení souhlasit (§ 863 odst. 1 občanského zákoníku a § 19 odst. 3 zákona o matrikách).

Pokud rodiče/partneři v partnerství užívají společné příjmení či společné příjmení s tím, že ten, jehož příjmení není příjmením společným, připojuje ke společnému příjmení na druhém místě své dosavadní příjmení, pak dohodu o příjmení dítěte s ohledem na § 860 odst. 1 občanského zákoníku není třeba formálně uzavírat, neboť dítě bude mít společné příjmení rodičů. Nezletilé dítě starší 12 let musí se změnou příjmení vyslovit souhlas. Dohoda o příjmení dítěte se bude fakticky uzavírat pouze tehdy, když rodiče/partneři v partnerství užívají každý své dosavadní příjmení.

V případě, že by nedošlo k osvojení dítěte partnerkou matky, přičemž matka dítěte, jehož otec není v rodném listu zapsán, by chtěla, aby dítě užívalo její aktuální příjmení, kterým je společné příjmení v partnerství matky (příjmení po partnerce matky), bylo by třeba podat žádost o povolení změny příjmení podle § 72 a následujících zákona o matrikách. Dosáhlo-li dítě věku 12 let, musí se změnou příjmení souhlasit. Problematika byla konzultována s MSpr.

42. Prohlášení o užívání příjmení pro nezletilé děti

Podle zápisu z porady MV s KÚ z roku 2023 (str. 15) nemohou manželé učinit prohlášení podle ustanovení § 70 odst. 2 zákona o matrikách, pokud užívají dvě společná příjmení. Mohou však toto prohlášení učinit pro své nezletilé dítě?

MHP

Odpověď MV:

Jak bylo uvedeno v zápisu z porady MV z roku 2023, nemohou manželé požadované změny docílit prohlášením dle § 70 odst. 2 zákona o matrikách, neboť společnou dohodu o užívání příjmení po sňatku nelze měnit pouze prohlášením a je třeba jít cestou změny příjmení manželů podle § 72 a § 73 zákona o matrikách, kdy bude s klienty zahájeno správné řízení ve věci změny příjmení. Matriční úřad

o povolení změny příjmení rozhoduje ve správním řízení a je tedy na správním uvážení příslušného matričního úřadu, který po vyhodnocení všech okolností případu rozhodne, zda změnu příjmení povolí.

Z uvedeného je tak možno dovodit, že prohlášení dle § 70 odst. 2 zákona o matrikách nemohou manželé učinit ani pro své nezletilé děti.

Ustanovení § 73 zákona o matrikách upravuje možnosti změny příjmení (ať už společného, nebo příjmení pouze jednoho z manželů) za trvání manželství. Předpokládá se, že v případě manželského svazku je příjmení rodičů a jejich dětí provázáno (zpravidla prostřednictvím společného příjmení) a za trvání manželství může být změna příjmení povolena pouze na základě souhlasu obou manželů. Případná změna společného příjmení se pak vztahuje nejen na oba manžele, ale i na jejich společné nezletilé děti (§ 73 odst. 2 zákona o matrikách). Tím je zachována jmenná sounáležitost členů jedné rodiny a zájem na deklaraci rodinných vazeb. Mají-li manželé a rodiče dítěte různá příjmení, změna příjmení toho z manželů, jehož příjmení má nezletilý, se vztahuje i na nezletilého (§ 73 odst. 3 zákona o matrikách). Nezletilé dítě starší 12 let musí se změnou svého příjmení souhlasit.

43. Prohlášení o příjmení dítěte cizinců

Podle § 19 odst. 1 věty druhé zákona o matrikách, nevyplývá-li z oddacího listu rodičů dohoda o příjmení, запиše se dítěti příjmení, na jehož užívání se manželé (rodiče) dohodli. Podle § 860 odst. 2 občanského zákoníku nemá-li dítě společné příjmení rodičů nebo příjmení jednoho z nich určené pro společné děti manželů, zvolí rodiče pro dítě příjmení jednoho z nich. Podle § 29 odst. 3 zákona o mezinárodním právu soukromém se úprava jména fyzické osoby řídí právním řádem státu, jehož je občanem. Z cit. ustanovení vyplývá, že rodiče, kteří jsou manželé, nemají společné příjmení a dohoda pro děti nevyplývá z oddacího listu, se podle § 860 odst. 2 občanského zákoníku mohou dohodnout pouze na příjmení jednoho z nich. Mohou se však dovolat aplikace právního řádu státu, jehož jsou občany, tzn. že příslušná právní úprava musí být matričnímu úřadu známa nebo rodiče musí přinést potvrzení o přípustnosti požadované dohody podle právního řádu příslušného státu.

Podle § 19 odst. 2 zákona o matrikách dítěti, jehož rodiče neuzavřeli manželství a mají různá příjmení, se запиše příjmení podle souhlasného prohlášení anebo podle dohody rodičů po právní moci rozsudku soudu o určení otcovství. Podle § 19 odst. 3 zákona o matrikách je dohodou možné určit příjmení, které v době, kdy k dohodě došlo, má jeden z rodičů nebo dítě. Dítěti, které není občanem a jehož rodiče nemají státní občanství ČR, se запиše příjmení podle dohody rodičů. Podle § 862 odst. 1 občanského zákoníku jde-li o dítě, jehož rodiče nejsou manžely, zvolí rodiče pro dítě příjmení jednoho z nich. Obecně lze říci, že při určení otcovství mohou rodiče, kteří jsou státními občany ČR, zvolit dítěti příjmení jednoho z nich nebo příjmení, které má dítě (u dětí již narozených). Rodiče cizí státní občané pak s ohledem na zvláštní úpravu obsaženou v zákoně o matrikách, která má přednost

před obecnou právní úpravou obsaženou v občanském zákoníku, mohou dítěti zvolit jakékoli příjmení. Lze s tímto výkladem § 19 zákona o matrikách souhlasit? Nebo je možné uplatnit § 19 odst. 3 zákona o matrikách i při dohodě rodičů cizinců o příjmení dítěte, nevyplývá-li dohoda z oddacího listu?

MHP

Odpověď MV:

Narodí-li se v ČR dítě, které není SO a jehož rodiče nemají státní občanství ČR, postupuje se podle § 29 odst. 3 ZMPS, tj. úprava jména fyzické osoby se řídí právním řádem státu, jehož je občanem. Pokud tedy rodiče ani dítě nejsou SO, zákon o matrikách zjednodušuje postup pro určení příjmení a akceptuje dohodu rodičů o příjmení dítěte (§ 19 odst. 3 zákona o matrikách). Na dítě tedy nelze dle našeho názoru aplikovat § 860 a násl. občanského zákoníku a z toho vyplývající pravidla § 19 odst. 1 až 3 zákona o matrikách).

44. Návrh zrušení ověření matričních dokladů do zahraničí krajskými úřady

Navrhujeme zvážit zrušení vyššího ověření matričních dokladů do zahraničí, které je pro krajské úřady i pro samotné klienty zatěžující a postrádající hlubší význam. Na matriční doklady by mohla být připojována příslušná doložka, tj. Apostille nebo superlegalizační doložka, přímo Ministerstvem zahraničních věcí, stejně jako v případě dalších agend, jako např. v případě agendy legalizace.

MHP

Odpověď MV:

K této otázce jsme požádali o stanovisko MZV, jehož stanovisko je následující. MZV provádí v souladu s § 18 odst. 1 zákona č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě, v platném znění, vyšší ověření tuzemských veřejných listin pro jejich použití v cizině. Navrhovanému postupu brání zákonná překážka v zákonu o matrikách, kdy § 28 stanoví, že doklady, které mají být použity v cizině, opatří úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad ověřením. MZV, které pro účely opatřování českých veřejných listin vyšším/apostilním ověřením vede databázi podpisových vzorů ORP a KÚ, s výše uvedeným návrhem rovněž nesouhlasí. Současně uvádí, že postup pro opatření listin vyšším ověřením nebo apostilou je shodný.

45. Vydání vícejazyčného standardního formuláře zastupitelským úřadům

Podle § 25 odst. 6 zákona o matrikách, vydá matriční úřad k matričnímu dokladu vícejazyčný standardní formulář na žádost fyzické osoby uvedené v odstavci 1 písm. a) a d) a odstavci 5 cit. zákona. Setkali jsme se s názorem,

že vícejazyčný standardní formulář lze proto vydat pouze fyzické osobě. O připojení vícejazyčného standardního formuláře si však žádají i právnické osoby, např. zastupitelské úřady. Je tedy možné vyhovět žádosti o vydání vícejazyčného standardního formuláře, kterou podala právnická osoba či nikoliv? Podle našeho názoru lze, a to s odkazem na čl. 7 bod 1 nařízení EP a Rady (EU) 2016/1191 ze dne 6. 7. 2016, který stanoví, že vícejazyčný standardní formulář k veřejné listině připojí příslušný orgán na žádost osoby oprávněné veřejnou listinu obdržet. Současně bychom se chtěli zeptat, zda je oprávněn vícejazyčný standardní formulář k matričnímu dokladu připojit pouze matriční úřad, který matriční doklad vystavil nebo může k již vydanému matričnímu dokladu připojit vícejazyčný standardní formulář i jiný matriční úřad?

MHP

Odpověď MV:

K této otázce jsme požádali o stanovisko MSpr, jehož vyjádření je následující.

Podle vyjádření MSpr, mezinárodního odboru civilního, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1191 ze dne 6. července 2016 o podpoře volného pohybu občanů zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 (dále jen „nařízení“) nevylučuje, aby matriční úřad vydal vícejazyčný standardní formulář k matričnímu dokladu na žádost právnické osoby. Problém by však mohl následně nastat, pokud takovému postupu brání vnitrostátní právní předpis.

Co se týče žádosti ZÚ, lze se domnívat, že tyto mohou žádat o vydání vícejazyčného standardního formuláře, neboť tak zpravidla činí v zastoupení konkrétní fyzické osoby. V každém případě cílem nařízení bylo zjednodušit oběh veřejných listin a snížit náklady na pořizování překladů. Bylo by proto v rozporu s tímto cílem, pokud by tato možnost byla vyloučena.

MSpr, mezinárodní odbor civilní, požádal o stanovisko Evropskou komisi, přičemž bylo sděleno, že pokud právnická osoba požádá o vydání vícejazyčného standardního formuláře pro fyzickou osobu, lze jej vydat.

46. Zápis stejných jmen u sourozenců v případě cizinců

Podle § 18 odst. 2 zákona o matrikách mohou být do matriky zapsána dvě jména, která nesmí být stejná; dítěti, které není občanem a jehož rodiče nemají státní občanství ČR, lze zapsat více jmen. Z uvedeného podle našeho názoru vyplývá, že dítěti, které je cizím státním občanem ČR, lze zapsat více jmen, stále však platí, že nesmí být stejná, neboť výjimka se vztahuje pouze na množství jmen. Dítěti, které je vietnamským občanem, tedy nemohou být podle našeho názoru zapsána dle cit. ustanovení jména „Nguyen Tue Nguyen“.

Podle § 62 odst. 1 zákona o matrikách lze do matriční knihy zapsat jakékoliv existující jméno, a to ve správné pravopisné podobě. Nelze zapsat jména zkomolená. Fyzické osobě mužského pohlaví nelze zapsat jméno ženské a naopak.

Matriční úřad dále nezapíše jméno, pokud je mu známo, že toto jméno užívá žijící sourozenec, mají-li sourozenci společné rodiče. Vzniknou-li pochybnosti o existenci jména nebo jeho správné podobě, je občan povinen předložit matričnímu úřadu odborné podklady od veřejné výzkumné instituce, jejímž předmětem činnosti je výzkum v oblasti jazykovědy, nebo znalecký posudek. Vzhledem ke skutečnosti, že cizí státní občan je osvobozen pouze od povinnosti předložit odborné stanovisko nebo znalecký posudek, ostatní zákonné podmínky se na něj podle našeho názoru dle cit. ustanovení rovněž vztahují. Matriční úřad tedy nemůže ani cizinci zapsat jméno, které užívá žijící sourozenec, mají-li sourozenci společné rodiče. Podle zápisu z porady MV s KÚ z roku 2019 (str. 23) navíc nesmí mít sourozenci ani jedno ze dvou jmen shodné. Pokud má tedy již dříve narozený sourozenec jména „Nguyen Tue An“, nemůže nyní narozený plnorodý sourozenec nést dle cit. ustanovení jména „Phuong Tue Nguyen“. Nebo např. má-li dítě, které je ruským státním občanem jména „Pavel Fedorovič“, nemůže mít plnorodý sourozenec jména „Nikita Fedorovič“.

Podle § 29 odst. 3 zákona o mezinárodním právu soukromém se úprava jména fyzické osoby řídí právním řádem státu, jehož je občanem. Rodiče se tedy mohou dovolat aplikace právního řádu, jehož je dítě občanem, tzn. že příslušná právní úprava musí být matričnímu úřadu známa nebo rodiče musí přinést potvrzení o přípustnosti požadované dohody podle právního řádu příslušného státu. Shora uvedené varianty jmen pro plnorodé sourozence by pak mohly být teoreticky možné. Pokud však dítě nabyde cizí státní občanství a současně státní občanství ČR, musí matriční úřad postupovat s odkazem na § 28 odst. 1 cit. zákona podle českého právního řádu.

MHP

Odpověď MV:

Obecně je třeba zdůraznit, že podle § 29 odst. 3 ZMPS se v případě cizinců uplatní cizí právo a nelze na ně aplikovat občanský zákoník a zákon o matrikách.

Vzhledem k tomu, že skladba vietnamských jmen a příjmení je zcela odlišná od českých, vyžádali jsme si stanovisko soudní znalkyně se specializací na vietnamštinu PhDr. Lucie Hlavaté.

V uvedeném příkladu „Nguyen Tue Nguyen“ se nejedná o stejná jména. Pokud by se celé jméno psalo s vietnamskou diakritikou, vypadalo by „Nguyễn Tuệ Nguyễn“, je tedy zjevné, že se jedná o dvě různá jména.

První „Nguyen“ je rodové jméno (tj. to, co je v češtině označováno jako příjmení) a „Tue Nguyen“ je kombinace složená ze dvou sinovietnamských slabik – slabika Tuệ znamená „moudrý“, Nguyễn můžeme přeložit jako „pramen“, „zdroj“. Sinovietnamské slabiky nemohou stát samostatně, tudíž se jedná o dvouslabičnou kombinaci „Tue Nguyen“, kterou můžeme volně přeložit jako „zdroj moudrosti“. Jde o tzv. přací jméno, tj. rodiče si přejí, aby dítě v životě uvažovalo a rozhodovalo

se moudře. Jméno tedy není v rozporu s § 18 odst. 2 zákona o matrikách a může být zapsáno do matriky.

Také ve druhém uvedeném příkladu se nejedná o to, že by sourozenci měli stejná jména. „Tue“ není samostatné jméno, ale sinovietnamská slabika, která ve spojení s jinou slabikou vytvoří významově jiné jméno. Pokud jsou tedy jména sourozenců „Tue An“ a „Tue Phuong“, je v obou jménech shodná pouze jedna slabika, ale celé jméno je dvojslabičné a každé ze jmen má jiný význam. Uvedená jména tedy nejsou v rozporu s § 62 odst. 1 zákona o matrikách a lze je zapsat do matriční knihy i v případě, že dané osoby nabudou státní občanství ČR.

Ruskému občanovi lze zapsat do matriky jméno „Nikita Fedorovič“, pokud se jeho sourozenec jmenuje „Pavel Fedorovič“, protože „Fedorovič“ je jméno po otci (patronymum, v ruskojazyčném prostředí otčestvo), které užívají všechny děti jednoho otce (dcery ve tvaru „Fedorovna“). Nejde tedy o stejná jména a do matriční knihy je možné sourozence zapsat.

Pokud osoby užívající otčestvo nabudou státní občanství ČR, mohou se odvolat na čl. 11 odst. 1 Rámcové úmluvy na ochranu národnostních menšin (sdělení MZV č. 96/1998 Sb.), kde se ČR zavázala uznávat, že každý příslušník národnostní menšiny má právo používat své příjmení, jméno po otci (otčestvo / patronymum) a jméno v menšinovém jazyce a právo na jejich oficiální uznání způsobem určeným jejich právem.

S odkazem na uvedenou Rámcovou úmluvu na ochranu národnostních menšin (článek 11) a § 7 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, může být otčestvo na základě prohlášení SO, který se hlásí k jiné než české národnosti (např. ruské, ukrajinské, bulharské), uvedeno v matričním dokladu na pozici druhého jména. Prohlášení o volbě druhého jména se činí před kterýmkoli matričním úřadem. Toto prohlášení lze učinit pouze jednou a nelze je vzít zpět.

47. Náležitosti vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství, resp. partnerství

Stávající matriční tiskopisy stanovené matriční vyhláškou – vzory č. 13 „Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství“ a č. 14 „Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření partnerství“ - mají v obou případech ve svém předtisku v údajích o rodinném stavu osoby, jejíž právní způsobilost je osvědčována, uveden rodinný stav: svobodný-svobodná, rozvedený-rozvedená, vdovec-vdova, zaniklé partnerství).

Tento předtisk nekoresponduje s existujícími osobními stavy od 1. 1. 2025. Zcela zde chybí nové označení osobního stavu: zaniklé reg. partnerství rozhodnutím, zaniklé reg. partnerství smrtí, zaniklé registrované partnerství, zaniklé manželství a pro vydávání „Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření partnerství“ na zastupitelských úřadech (v případě změny registrovaného partnerství na partnerství u osob, které

uzavřely registrované partnerství na území ČR do 31. 12. 2024) osobní stav registrované partnerství.

Při vydávání těchto dokladů se postupuje tak, že se nehodící osobní stav v předtisku škrte. Jak mají matriční úřady postupovat nyní v případech, kdy je aktuální osobní stav žadatelů jiný než ten uváděný v předtisku požadovaného dokladu (např. zaniklé reg. partnerství smrtí)?

ZM

Odpověď MV:

Vzor č. 13 přílohy č. 2 matriční vyhlášky obsahuje VPZ k uzavření manželství, kde je u údaje „rodinný stav“ uvedeno „(svobodný-svobodná, rozvedený-rozvedená, vdovec-vdova, zaniklé partnerství)“.

Vzor č. 13 přílohy č. 2 matriční vyhlášky neobsahuje, a to již ode dne nabytí účinnosti matriční vyhlášky, tj. od 1. 7. 2001, u údaje „rodinný stav“ ani označení „zaniklé manželství“. Doplnit do VPZ rodinný stav „zaniklé manželství“ dosud nebylo požadováno. De facto se u dotčené fyzické osoby jedná o obdobné postavení jako kdyby byla rozvedená.

Ze vzoru č. 13 přílohy č. 2 matriční vyhlášky se vycházelo při tvorbě nového vzoru č. 14 přílohy č. 2 matriční vyhlášky – VPZ k uzavření partnerství (účinnost od 1. 1. 2025 v souvislosti se zavedením partnerství podle občanského zákoníku), a to i vzhledem ke skutečnosti, že tento stav, který je ve shora zmiňovaném rozsahu uveden ve vzoru č. 13 s účinností od 1. 1. 2012 (změna, která rozšířila údaje v rodinném stavu o zaniklé partnerství byla zavedena vyhláškou č. 417/2011 Sb.), nepůsobil v praxi žádné potíže a lze jej i v souvislosti se zavedením partnerství podle občanského zákoníku s účinností od 1. 1. 2025 považovat za dostačující.

Lze se domnívat, že není podstatné ve VPZ k uzavření manželství/partnerství konkretizovat, z jakého důvodu došlo k zániku registrovaného partnerství, tento údaj lze shledat jako nadbytečný, neboť podstatné je, že registrované partnerství již zaniklo a že daná osoba je podle českého právního řádu způsobilá uzavřít manželství/partnerství. Jakým způsobem zaniklo registrované partnerství lze případně prokázat například dokladem o registrovaném partnerství, nikoli VPZ.

Pokud tedy například došlo za trvání registrovaného partnerství k úmrtí partnera, došlo v souladu s § 14 písm. a) zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o registrovaném partnerství“), k zániku registrovaného partnerství. Ve VPZ se následně u údajů uvedených o rodinném stavu ponechá jako nepřeškrtnuté „zaniklé partnerství“, neboť tento stav je zcela v souladu s § 14 písm. a) zákona o registrovaném partnerství. Obdobně by se postupovalo například i v případě, když by došlo ke zrušení registrovaného partnerství rozhodnutím soudu (viz § 14 písm. b) zákona o registrovaném partnerství).

Pro úplnost lze dodat, že návrh nového vzoru VPZ k uzavření partnerství (vzor č. 14 přílohy č. 2 matriční vyhlášky), který byl zaveden s účinností od 1. 1. 2025, byl v roce 2024 zaslán k připomínkám v rámci mezirezortního připomínkového řízení k návrhu novely matriční vyhlášky, přičemž MV neobdrželo k nově navrženému vzoru č. 14 přílohy č. 2 matriční vyhlášky žádné připomínky. Obdobně byl v roce 2023 do mezirezortního připomínkového řízení zaslán k připomínkám vzor č. 13 přílohy č. 2 matriční vyhlášky a ani tehdy neobdrželo MV žádnou připomínku.

MV aktuálně nezamýšlí novelizovat vzory č. 13 a 14 přílohy č. 2 matriční vyhlášky obsahující pouze změnu spočívající v doplnění rodinného stavu o stav „zaniklé manželství-zaniklé partnerství“. Podle názoru MV se jedná pouze o ojedinělé situace, které MV doporučuje v případě, když nastanou, řešit tak, že by zůstal neproškrtnut stav „rozvedený-rozvedená“. Podstatné je, že i v případě zaniklého manželství či zaniklého partnerství je příslušná osoba způsobilá k uzavření manželství či partnerství (obdobně jako kdyby byla rozvedená).

48. Výše správního poplatku za změnu příjmení více nezletilých dětí stejných rodičů

Rodiče, kteří nejsou a nebyli manželé, žádají o změnu příjmení pro své dvě společné nezletilé děti na příjmení matky. Obě děti v současnosti užívají příjmení otce, přičemž k jednomu dítěti bylo určeno otcovství po jeho narození, tedy požadované příjmení matky je jeho dřívějším příjmením; k druhému dítěti bylo určeno otcovství před narozením dítěte, tedy od svého narození užívá pouze příjmení otce, žádné dřívější příjmení neužívalo.

Položka č. 11 sazebníku správních poplatků, který je přílohu k ZSprP, stanovuje správní poplatky za vydání povolení změny příjmení na dřívější příjmení ve výši 300 Kč a za změnu příjmení v ostatních případech 3 000 Kč, přičemž v poznámce k předmětné položce v bodě 2 je uvedeno: „Za změnu příjmení více nezletilých dětí téhož rodiče se vybírá jen jeden poplatek.“

Je zcela zřejmé, že se ve výše popsaném případě vybere jen jeden správní poplatek, jelikož se jedná o změnu příjmení více nezletilých dětí týchž rodičů. Je správná úvaha matričního úřadu, že se vybere ten vyšší správní poplatek ve výši 3 000 Kč, jelikož zákonodárce dal lidem v této situaci jeden benefit, a to společný poplatek, přičemž neuvedl, že by tento měl být vybrán podle zvýhodněné sazby, a to i přesto, že jedné z osob tato zvýhodněná sazba svědčí?

ZM

Odpověď MV:

V konkrétním případě lze spatřovat problém ve skutečnosti, že bod 2 položky č. 11 sazebníku kZSprP, neobsahuje výslovné řešení dané situace, a to na rozdíl od bodu 1 a 3 poznámky položky č. 24 sazebníku či bodu 1 poznámky položky č. 52 sazebníku k ZSprP. Ve shora uvedených poznámkách se totiž uvádí, že v obdobných situacích by měl být vybrán nejvyšší z relevantních správních poplatků. Argumentem

a contrario by bylo možné dospět k závěru, že u změny příjmení by měl být vybrán správní poplatek podle nižší sazby.

V dané souvislosti lze odkázat i na nálezn Ústavního soudu ze dne 15. prosince 2003, sp. zn. IV. ÚS 666/02, ve kterém se mj. uvádí: „Z hlediska ryze formálněprávního lze sice pro oba způsoby zdanění shledat zákonný podklad, avšak za situace, kdy právo umožňuje dvojí výklad, nelze při řešení případu pominout, že na poli veřejného práva mohou státní orgány činit pouze to, co jim zákon výslovně umožňuje. Z této maximy pak plyne, že při ukládání a vymáhání daní podle zákona, tedy při de facto odnětí části nabytého vlastnictví, jsou orgány veřejné moci povinny podle čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod šetřit podstatu a smysl základních práv a svobod. Jinak řečeno, v případě pochybností jsou povinny postupovat mírněji.“

Ačkoli se přikláníme k tomu, aby v konkrétním případě byl vybrán nižší správní poplatek, lze najít argumenty i pro opačné řešení. Například body 1 a 2 poznámky položky č. 11 sazebníku k ZSprP představují kvantitativní zmírnění poplatkové povinnosti v tom smyslu, aby více členů téže rodiny neplatilo více správních poplatků. Pokud by tedy v konkrétním případě byla zvolena nižší sazba správního poplatku, jednalo by se o dvojí zmírnění poplatkové povinnosti, a to jak v kvantitě, tak v sazbě správního poplatku, což zřejmě nebyl účel zákonodárce, který v důvodové zprávě k ZSprP uvádí: „Sazby poplatků jsou navrhovány tak, aby plnily svou fiskální funkci, popřípadě funkci omezovací.“ Právě tato omezovací funkce je důvodem pro nárůst sazeb správního poplatku za změnu příjmení podle položky č. 11 písm. c) oproti písm. a) a b) sazebníku k ZSprP. Správní poplatek by však při aplikaci dvojitého zmírnění o svoji omezovací funkci de facto úplně přišel.

S ohledem na shora uvedené se lze domnívat, že pokud v dané věci nerozhodne soud či nedojde ke změně právní úpravy, lze nalézt argumenty pro to, aby byl vybrán správní poplatek v nižší sazbě, ale i argumenty pro výběr správního poplatku v sazbě vyšší. MV doporučuje, aby v zájmu zachování regulační funkce poplatku byl vybírán správní poplatek ve vyšší sazbě.

49. Osvobození od správního poplatku za vydání stejnopisu matričního dokladu

V zápisu MV z konzultačních dnů z roku 2004 je v bodě č. 52 řešena otázka správního poplatku za vydávání druhopisu matričního dokladu zařízením pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc... podle § 25 odst. 4 zákona o matrikách (např. dětské domovy).

Z odpovědi MV k bodu č. 52 nepřímo vyplývá, že by měl být matričními úřady vybírán i v těchto případech správní poplatek ve výši 300 Kč, a některými matričními úřady je v těchto případech výběr správních poplatků prováděn, přičemž v § 8 odst. 2 ZSprP je jednoznačně uvedeno, že od poplatku jsou osvobozeny úkony související s prováděním zvláštních právních předpisů o sociálně-právní ochraně dětí a správní poplatek by tedy neměl být v těchto případech podle našeho názoru vybírán.

ZM

Odpověď MV:

Za vydání stejnopisu matričního dokladu se platí správní poplatek 300 Kč (položka č. 3 písm. b) přílohy k ZSprP), přičemž přímo v položce č. 3 v části „Osvobození“ přílohy k ZSprP není uveden žádný subjekt, který by měl být osvobozen od platby tohoto správního poplatku.

Osvobození od správního poplatku je obecně upraveno v § 8 ZSprP. V § 8 odst. 1 je uveden taxativní výčet subjektů, které jsou bez dalšího osvobozeny od správních poplatků a v § 8 odst. 2 je uveden taxativní výčet úkonů, které jsou osvobozeny od správních poplatků.

Pokud tedy jakýkoli subjekt požádá o vydání stejnopisu matričního dokladu, nelze jej bez dalšího osvobodit od správního poplatku 300 Kč, neboť osvobození od tohoto poplatku není přímo podle položky č. 3 části „Osvobození“ možné.

K osvobození od správního poplatku za vydání stejnopisu matričního dokladu může bez dalšího dojít pouze tehdy, žádá-li o vydání stejnopisu matričního dokladu některý ze subjektů uvedených v § 8 odst. 1 ZSprP. Pokud subjekt žádající o vydání stejnopisu matričního dokladu požaduje osvobození od správního poplatku a není uveden v § 8 odst. 1 ZSprP, může požádat o osvobození od správního poplatku, prokáže-li některý z konkrétních důvodů uvedených v § 8 odst. 2 ZSprP, pro který žádá osvobození od správního poplatku za vydání stejnopisu matričního dokladu.

Jedná-li se například o dětský domov, který je právnickou osobou a požaduje-li vydání stejnopisu RL v souvislosti s výkonem státní správy, kterým je ze zákona pověřen (působnost subjektu musí být výslovně zakotvena v zákoně), bude od správního poplatku osvobozen. Je tedy třeba vždy posoudit jednotlivě každý konkrétní případ.

Pro úplnost lze dodat, že v rozsahu stanoveném v sazebníku se správní úřad zmocňuje snížit nebo zvýšit správní poplatek anebo upustit od jeho vybrání (§ 8 odst. 5 ZSprP).

50. K úřednímu překladu apostilních doložek

Z Informace MV 11/2024: Úřední překlad apostilních doložek, ze dne 07. 10. 2024 vyplývá, že matriční úřady nejsou oprávněny vyžadovat úřední překlad apostilních doložek, které jsou vyšším ověřením cizozemských veřejných listin předkládaných matričním úřadům tak, jak tomu bylo dle ustálené matriční praxe do loňského roku.

V úřední praxi takto nastavené pravidlo způsobuje, jak jsme předpokládali, zejména v případech, kdy je apostilní doložka psána jinak než latinkou, nemalé komplikace.

ZM

Odpověď MV:

MV po vydání informace č. 11/2024 ze dne 7. 10. 2024 opět oslovilo MSpr s žádostí o další součinnost ve věci překladu apostilní doložky. MSpr bylo informováno, že v důsledku toho, že napříště nemusí být apostilní doložky úředně překládány, se v matriční praxi vyskytla řada komplikací.

V případě některých států, např. Saudská Arábie či Kazachstán, nelze při znalosti úředního jazyka tamější země rozpoznat, který oprávněný orgán apostilní doložku vydal, ani zda byla podepsána oprávněnou úřední osobou. Daná záležitost je komplikovanější o případy, kdy je apostilní doložka vydána notářem na jím vytvořenou vidimovanou listinu. V takovém případě je bez úředního překladu do českého jazyka zcela nemožné zjistit, že apostilní doložka nebyla vydána k tomu oprávněným orgánem vysílajícího státu.

MSpr ve svém vyjádření z prosince 2024 nadále setrvalo na svém původním stanovisku, tj. že haagská Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin je zcela jednoznačná v tom smyslu, že apostilní doložku nelze odmítnout z důvodu, že je vyhotovena v jiném jazyce, než je jazyk státu určení. K předmětnému ustanovení zmiňované haagské úmluvy není, podle vyjádření MSpr, možné vznést ze strany České republiky žádnou výhradu.

Aktuálně MV nezamýšlí oslovit MSpr v problematice povinného úředního překladu apostilní doložky, neboť MSpr na svém stanovisku setrvává, a to i přes upozornění ze strany MV, že nově zavedená praxe působí matričním úřadům komplikace. MSpr tedy oslovíme pouze tehdy, bude-li k tomu vážný důvod, tj. objeví-li se nějaká nová závažná zjištění.

51. Ke stanovení nové položky ve vzorovém spisovém a skartačním plánu

V souladu se zákonem o matrikách jsou podklady pro zápis v matriční knize – tzv. sbírka listin, předávány za uplynulý kalendářní rok úřadu s rozšířenou působností nebo krajskému úřadu nejpozději do konce února následujícího roku. Tato sbírka listin je takto předávána matričními úřady fyzicky v papírové podobě.

Nicméně podklady pro zápis v matričních knihách jsou vedeny i v elektronických spisových službách jednotlivých úřadů v souladu se spisovými a skartačními plány a zákonem o spisové službě, když praxe a způsob vedení těchto „spisů“ v elektronické spisové službě se u jednotlivých matričních úřadů různí, stejně jako velikost a obsah jejich metadat.

Podle názoru odboru archivní správy a spisové služby MV (který vyplývá ze vzorového spisového a skartačního plánu pro obce s rozšířenou působností vydaného ministerstvem) mají být tyto podklady v elektronické spisové službě vedeny 3 roky, poté musí být elektronicky skartovány, když následně nesmí mít původce k obsahu těchto spisů v jakékoli elektronické podobě a rozsahu dat přístup.

S ohledem na klienty zvláštní matriky, pro které deset let není žádná lhůta, bychom rádi požádali o zvážení možnosti vytvoření nové položky ve vzorovém spisovém a skartačním plánu, která by pro doklady, které jsou podkladem pro zápisy matričních událostí a které se zakládají do sbírky listin (podklady sbírky listin x korespondence uložená ve sbírce listin apod.) a jsou vedeny v elektronické spisové službě, byl stanoven delší skartační režim, minimálně S/10. Skartační režim S/3 je pro činnost zvláštní matriky značně komplikující a znamená pracné ruční dohledávání, což doufáme není účelem elektronizace.

ZM

Odpověď MV:

Podle vyjádření odboru archivní správy a spisové služby MV byl ve vzorovém spisovém a skartačním plánu pro obce s rozšířenou působností z roku 2019 uveden pro spisový znak 607.1.5 „Oznámení pro zápisy do zvláštních matrik“ skartační znak a skartační lhůta S/3 se spouštěcí událostí dne 1. ledna po vyřízení dokumentu/uzavření spisu. Tento spisový znak byl uveden beze změn i ve vzorovém spisovém a skartačním plánu pro obce s rozšířenou působností, který byl zveřejněn v roce 2024. Uvedený spisový znak se použije pro dokumenty/spisy, které jsou zasílány veřejnoprávním původcem/matričním úřadem zvláštní matrice.

Podstatné je, že oba shora zmiňované spisové a skartační plány byly zveřejněny jako vzorové, tedy nezávazné. Zůstává tedy na zvážení veřejnoprávního původce, jaký skartační znak a skartační režim přidělí uvedenému spisovému znaku ve svém spisovém a skartačním plánu, který je povinen vydat jako součást spisového řádu.

Zmiňovaná problematika se zřejmě týká pouze ZM (od jiných matričních úřadů jsme obdobný návrh dosud neobdrželi).

52. Předkládání potvrzení o osobním stavu státními občany Ukrajiny

V souladu s platnou metodikou MV, a to informací 1/2008, evidovanou pod č. j. MV-6405/VS-2008 a MV-6415/VS-2008, předkládají státní občané Ukrajiny k uzavření manželství potvrzení o osobním stavu (pozn. v souladu s bodem 7 hlavy 3 kapitoly III Pravidel registrace aktů občanského stavu na Ukrajině):

- 1. státní občané Ukrajiny a osoby bez státního občanství, kteří žijí na Ukrajině,*
- 2. státní občané Ukrajiny, kteří žijí v cizině, tj. i v České republice, předkládají k uzavření manželství: - čestné prohlášení o svém osobním stavu učiněné před konzulárním úředníkem Velvyslanectví Ukrajiny v Praze nebo*
  - prohlášení o svém osobním stavu učiněné před notářem v České republice formou notářského zápisu*
  - doklad o svém osobním stavu, vydaný příslušným úřadem státu, kde má snoubenec, státní občan Ukrajiny, povolen trvalý pobyt*

Z dané metodiky dále vyplývá, že státní občané Ukrajiny budou předkládat k uzavření manželství pouze doklady výše uvedené, kdy se však nejedná o doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství. Dále metodika odkazuje na případné „promíjení“ právě zmiňovaného dokladu o právní způsobilosti k uzavření manželství.

Ačkoliv z dané metodiky ani z následných přímo nevyplývá, že stát Ukrajina nevydává doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství, jedná se o skutečnost, která je matričním úřadům obecně známá, a stala se tak obecně známým úzusem. A částečně je možné ji odvozovat i ze samotné metodiky MV 1/2008. Avšak oproti předchozímu postupu, kdy se uvedený doklad promíjel na základě žádosti snoubence ve správním řízení, se v současné době v případě, že je známa informace o tom, že daný stát doklad nevydává, správní řízení se nevede a tato „skutečnost“ se pouze „zaznamená“.

Je možné v tomto případě spoléhat pouze na „neoficiální“ obecně známou informaci, a tudíž nevést správní řízení o promíjení dokladu o právní způsobilosti k uzavření manželství. Jakým způsobem však vyznačit-zaznamenat tuto skutečnost v rámci předoddavkového řízení (pozn. sepsáním úředního záznamu nebo pouhým zmíněním na protokolu, ve sbírce listin, dotazníku). Setkáváme se s názorem, že by mělo být dostačující, aby v dotazníku k uzavření manželství u VPZ, ve výčtu předložených dokladů bylo pouze poznamenáno „Domovský stát nevydává – nevedeno SŘ“

Z námi dostupných informací stát Ukrajina nebyl zahrnut ve „výčtu“ států, které byly písemně zmíněny a jsou součástí písemného výstupu z pracovní porady konané ve dnech 4.-5.4. 2024 v Benešově, a které oficiálně prostřednictvím MZV informovaly MV o skutečnosti, že VPZ k uzavření manželství nevydávají. Z webových stránek portálu www.matrikaportal.cz, na uvedeném odkazu je patrné, že stát Ukrajina zmíněné VPZ nevydává –

https://site-1942917.mozfiles.com/files/1942917/tabulka_matricni_doklady_svet.xlsx.

Lze však tyto informace považovat za „oficiální“? Neměl by být vznesen dotaz na velvyslanectví Ukrajiny? Podle odpovědi MV k dotazům č. 21 až 24 ze zmíněné porady je výslovně uvedeno: „Pokud je matričnímu úřadu zcela jednoznačně známo (na základě oznámení MZV nebo důkazů předložených dotčenými osobami).“

Jelikož uzavírání manželství státních občanů Ukrajiny má spíše vzestupnou tendenci, nebylo by na místě oslovit nadřízený orgán s dotazem, případně aktualizovat danou metodiku vztahující se na státní občany Ukrajiny v souvislosti s uzavíráním manželství? A případně s dotazem na ostatní státy, jelikož výše uvedené není jen otázkou Ukrajiny, ale i jiných států, o kterých sice víme, že VPZ nevydávají, ale „oficiálně“ tato skutečnost nikde dána není, případně jen na portálu www.matrikaportal.cz.

KÚ JMK

Odpověď MV:

MV v uvedené záležitosti obdrželo vyjádření konzulárního oddělení Velvyslanectví Ukrajiny v Praze, z něhož vyplývá, že i nadále zůstává v platnosti příkaz Ministerstva justice Ukrajiny ze dne 22.11.2007 č. 1154/5, který uvádí pravidla týkající se vydávání dokladů o osobním stavu občanům Ukrajiny (dále jen „Pravidla“), tj. i nadále platí postup uvedený v informaci č. 1/2008 ze dne 30. ledna 2008.

V návaznosti na shora uvedené je tak nezbytné i nadále postupovat v souladu s bodem 7 hlavy 3 kapitoly III uvedených Pravidel, podle něhož platí, že státní občané Ukrajiny, kteří žijí v cizině, tj. i v ČR, předkládají k uzavření manželství:

- a. čestné prohlášení o svém osobním stavu učiněné před konzulárním úředníkem Velvyslanectví Ukrajiny v Praze nebo Konzulárního jednatelství v Brně, nebo
- b. prohlášení o svém osobním stavu učiněné před notářem v ČR formou notářského zápisu.
- c. doklad o svém osobním stavu, vydaný příslušným úřadem státu, kde má snoubenec, státní občan Ukrajiny, povolen trvalý pobyt

Jak dále vyplývá z metodické informace, výše uvedené doklady nepředstavují doklad prokazující právní způsobilost k uzavření manželství ve smyslu zákona o matrikách a matriční úřad tak může přistoupit k prominutí předložení uvedeného dokladu ve smyslu § 664 odst. 2 občanského zákoníku.

Pro úplnost je třeba dále uvést, že MV bylo ze strany velvyslanectví Ukrajiny v Praze ubezpečeno, že v případě jakýchkoli změn bude neprodleně o těchto změnách informováno. Z tohoto důvodu je primárně třeba věnovat pozornost oficiálním informacím, které jsou pro krajské úřady uveřejňovány na webu MV, či formou metodických informací. Veškeré ostatní zdroje, jejichž garantem není MV, lze považovat pouze za podpůrný nástroj.

53. Doložení rozsudku o rozvodu státním občanem Ukrajiny

Je stále povinností vedle předkládané „zajavy“, předkládat i rozsudek o rozvodu a potvrzení o rozvodu manželství?

KÚ JMK

Odpověď MV:

V souladu s § 35 odst. 1 písm. f) zákona o matrikách platí, že je-li snoubenec cizincem, k předepsanému tiskopisu (§ 32 zákona o matrikách) připojí pravomocný rozsudek o rozvodu manželství, jde-li o rozvedeného cizince. V daném případě je tak třeba postupovat v souladu s dikcí zákona.

54. Souhlasné prohlášení o určení otcovství

Na matriku se dostaví rodiče k sepsání souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství. Žena je rozvedená a je občankou Ukrajiny. Kromě předepsaných dokladů doloží i rozsudek soudu s vyznačenou doložkou právní moci. Máme k dispozici informaci z roku 2023 od Velvyslanectví Ukrajiny v Brně, ze kterého vyplývá níže uvedené. Bude v tomto případě platit ochranná lhůta 300 dnů podle naší právní úpravy?

KÚ ZL

Odpověď MV:

Obecně platí, že ustanovení mezinárodních smluv a právo EU mají přednost před úpravou obsaženou v národním právu (viz čl. 10 Ústavy České republiky, čl. 288 Smlouvy o fungování EU a § 2 ZMPS). Na úrovni EU dosud neexistuje právní předpis, ve kterém by byla problematika rozhodného práva pro určení a popření otcovství řešena. Naopak některé dvoustranné smlouvy o právní pomoci v občanských a obchodních věcech obsahují normy rozhodného práva pro otázky určení a popření rodičovství v případech, které se týkají občanů smluvních stran. Úprava obsažená ve dvoustranných smlouvách o právní pomoci se tedy použije přednostně před ustanoveními národního práva. Ke dvoustranným smlouvám upravujícím určení rozhodného práva pro právní vztahy mezi rodiči a dětmi, ve kterých je hraničním určovatelem pro stanovení rozhodného práva státní občanství dítěte, patří smlouvy, které uzavřela ČR například s Bulharskem, Maďarskem, Polskem, Rumunskem, Vietnamem a též i s Ukrajinou.

V případě Ukrajiny se konkrétně jedná o smlouvu o právní pomoci v občanských věcech (č. 123/2002 Sb. m. s., ve znění č. 77/2008 Sb. m. s.), která v čl. 32 odst. 1 stanoví, že ve věcech týkajících se určení nebo popření otcovství se postupuje podle právního řádu té smluvní strany, jejíž občanství nabylo dítě narozením. Není-li občanství dítěte známo, postupuje se ve věcech týkajících se určení nebo popření otcovství podle právních předpisů té smluvní strany, na jejímž území má dítě pobyt nebo bydliště (čl. 32 odst. 1 shora zmiňované smlouvy).

V případě, že se jedná o dítě ukrajinských občanů, uplatní se smlouva – podle ukrajinského práva pro určení otcovství.

Ověřování

1. Vidimace „certifikátu Cambridge“

Jedná se o doklad o složení zkoušky z anglického jazyka. Některé střední školy umožňují nahradit tímto certifikátem složení maturitní zkoušky z anglického jazyka. Jistě se budou požadavky o vidimaci tohoto dokladu objevovat v praxi i v budoucnu. Žadatel předkládá originál, který obsahuje hologram a naskenovaný podpis osoby oprávněné k vydání certifikátu. Lze v tomto případě provést vidimaci předložené listiny?

KÚ OL

Odpověď MV:

Pakliže je z předloženého dokumentu zřejmé, resp. má ověřující osoba postaveno na jisto, že se jedná o originál (obsahuje zajišťovací prvky, je předložen na speciálním druhu papíru apod.), lze vidimaci provést s tím, že k podpisu je třeba přistupovat tak, že se rovněž jedná o naskenovaný originál podpisu.

Ověřující osoba by poté měla v souladu s § 9 písm. c) zákona o ověřování provést, na náklady žadatele, kopii předložené listiny na vlastním kopírovacím zařízení. V ověřovací doložce bude následně uveden údaj o tom, že listina, ze které je vidimovaná listina pořízena, obsahuje viditelný zajišťovací prvek ve smyslu § 8 písm. f) zákona o ověřování.

Z důvodu opatrnosti doporučujeme z hlediska zajišťovacích prvků dále využít glosář Prado dostupný zde:

http://prado.consilium.europa.eu/cs/glossarypopup.html#_036

a v případě posuzování originálu listiny je vhodné též využít optické lupy se zvětšením alespoň 10x.

2. Osvobození obecně prospěšných spolků od poplatků za vidimaci a legalizaci

Podle položky 4 bodu 2 a pol. 5 bodu 2 sazebníku, který je přílohou ZSprP je od správního poplatku osvobozen spolek založený k poskytování obecně prospěšných činností ve vyjmenovaných oblastech. Jsou však od poplatku osvobozeny i úkony, které jsou nezbytné k založení spolku, např. související se zápisem do spolkového rejstříku?

MHP

Odpověď MV:

V případě vzniku spolku lze v zásadě hovořit o dvou fázích. První fází je založení a druhou je již samotný vznik spolku. Zatímco k založení neboli

ustanovení dochází soukromoprávním projevem vůle zakladatelů, vznik se váže na akt veřejnoprávní povahy, kterým je zápis do veřejného rejstříku.

Z § 226 odst. 1 občanského zákoníku, vyplývá, že spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku. Z uvedeného je zřejmé, že spolek nevzniká založením, ale až zápisem do spolkového rejstříku, kdy návrh podávají zakladatelé nebo osoba určená ustavující schůzí (pakliže byl spolek založen usnesením na této schůzi).

ZSprP hovoří v obou položkách (vidimace – položka č. 4, legalizace položka č. 5) v případě osvobození, že „*od poplatku jsou osvobozeny nadace a nadační fondy, spolky a pobočné spolky, odborové organizace, účelová zařízení registrovaných církví a náboženských společností, obecně prospěšné společnosti a ústavy, pokud jsou tyto subjekty založené k poskytování obecně prospěšných činností v oblastech ochrany životního prostředí, ochrany mládeže, ochrany zvířat, sociálních služeb, sociální péče a pomoci v hmotné nouzi, zdravotnictví, ochrany života a zdraví osob, kultury, tělovýchovy a sportu, vědy a výzkumu, vzdělávání a výchovy, požární ochrany a ochrany kulturního dědictví a souvisí-li prováděný úkon s činností, pro níž byly tyto subjekty založeny.*“

K tomu, aby spolek mohl fakticky, ale i právně vykonávat některou ze shora uvedených činností, je nutné, aby byl nejprve zapsán. Jinak řečeno, terminologii ZSprP je nutné vykládat v kontextu občanského zákoníku, potažmo zákona o veřejných rejstřících (č. 304/2013 Sb.).

S ohledem na vše shora uvedené lze tedy osvobození od správního poplatku v případě vidimace a legalizace dle položky 4 a 5 sazebníku, který je přílohou ZSprP, přiznat spolku až od okamžiku jeho vzniku, tj. od okamžiku zápisu spolku ve spolkovém rejstříku. Uvedené osvobození se tedy nevztahuje na úkony související se zápisem do spolkového rejstříku.

3. Vidimace souboru listin

Jaký se v současnosti doporučuje postup při vidimaci souboru listin (např. kolaudační rozhodnutí nebo kupní smlouva), který obsahuje mimo prvopisů také např. rys nebo plánek, MV doporučovalo na poradě (cca 5 let) neprovést vidimaci vůbec. Názor z praxe: plánek je integrální součástí kolaudačního rozhodnutí, proč by tedy nebylo možné ověřit celý soubor?

KÚ ST

Odpověď MV:

MV setrvává na postupu uvedeném v zápisu z roku 2017 bod 111.

Podle § 9 písm. a) zákona o ověřování platí, že vidimace se neprovede, je-li předložená listina, z níž je vidimovaná listina pořízena, listinou, jejíž jedinečnost nelze vidimovanou listinou nahradit, zejména OP, CD, zbrojní průkaz, řidičský průkaz, vojenská knížka, služební průkaz, průkaz o povolení k pobytu cizince, rybářský lístek, lovecký lístek nebo jiný průkaz, vkladní knížka, šek, směnka nebo jiný cenný papír, los, sázenka, protest směnky, geometrický plán, rys nebo technická kresba.

Z dikce téhož zákona vyplývá, že geometrický plán, rys či technická kresba nemohou být předmětem vidimace. Pro úplnost je však třeba dále uvést, že kolaudační rozhodnutí, jehož součástí mohou být rysy či technické kresby, je vydáváno jako výstup stavebního řízení, zpravidla vždy v návaznosti na počet účastníků řízení, obdobně jako je tomu u jakéhokoli typu správního řízení, totéž platí např. i v případě geometrického plánu, který je zpravidla vydáván oprávněným geodetickým inženýrem ve více paré, tudíž se potřeba vidimace nejeví jako důvodná, bez ohledu na skutečnost, že samotný geometrický plán nemusí vždy naplňovat požadovaný formát pro pořízení kopie na vlastním kopírovacím zařízení (tj. formát A4 či A3).

4. Vidimace výstupu autorizované konverze dokumentů

Jaký je v současnosti názor na ověření výstupu z autorizované konverze (rozhodnutí), na kterém je fyzicky vyznačena doložka právní moci?

KÚ ST

Odpověď MV:

V uvedené záležitosti si MV vyžádalo stanovisko Odboru legislativy a koordinace předpisů MV, které tvoří přílohu tohoto zápisu.

5. Osvobození potvrzení o žití pro Švýcarsko od správního poplatku

V návaznosti na informaci MV č. 17/2022 bychom se chtěli ujistit, že ověření podpisu na potvrzení o žití pro Švýcarsko za účelem výplaty důchodu je osvobozeno od správního poplatku – viz informace o dvoustranných smlouvách o sociálním zabezpečení na internetových stránkách mpsv.cz.

MHP

Odpověď MV:

Smlouva mezi ČR a Švýcarskou konfederací o sociálním zabezpečení (sdělení MZV č. 267/1997 Sb.), která vstoupila v platnost 1. 11. 1997 v článku 24 odst. 1 uvádí, že „Osvobození nebo snížení správních poplatků stanovená právními předpisy jednoho smluvního státu pro listiny a jiné doklady, které se podle těchto právních předpisů předkládají, platí také pro obdobné listiny a jiné doklady, které se předkládají podle právních předpisů druhého smluvního státu“.

ZSprP stanoví v § 8 odst. 2 písm. a), že od poplatku jsou osvobozeny úkony související s prováděním zvláštních právních předpisů o sociálním zabezpečení, o důchodovém pojištění, o příplatku k důchodu a o zvláštním příspěvku k důchodu, o veřejném zdravotním pojištění, o státní sociální podpoře, o nemocenském pojištění, o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, o zaměstnanosti, o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, o sociálně-právní ochraně dětí, o sociálních službách, o dávkách pro osoby se zdravotním postižením,

pomoci v hmotné nouzi, ve věcech branné povinnosti občanů a ve věcech civilní služby, s výjimkou poplatku za vydání nebo výměnu průkazu osoby se zdravotním postižením a s výjimkou poplatku za přijetí žádosti o akreditaci vzdělávacího programu podle právních předpisů o sociálních službách a podle zákona o zaměstnanosti. Z výše uvedeného vyplývá, že ověření podpisu na potvrzení o žití je pro využití ve Švýcarsku za účelem výplaty důchodu od správního poplatku osvobozeno.

Seznam příloh

- 1) Usnesení Ústavního soudu, č. j. II. ÚS 62/10-1, ze dne 28. 1. 2010
- 2) Metodická informace č. 8/2007 ze dne 20. září 2007
- 3) Stanovisko Odboru legislativy a koordinace předpisů k vidimaci výstupu autorizované konverze dokumentů